

naša luč

9

1971

V srce Štajerske in v „dolino zelenega zlata“

Štajerski jedilni list — Od Celja do Žalca je ravno polje —
Na obisku pri celjskih grofih

Toliko je med nami ljudi iz Štajerske, da bi bilo kar malo narobe, ko bi ne stopili enkrat prav v srce Štajerske, v Maribor. Potem pa skozi Dravograd in Velenje v Celje.

Prodnata ploskev ob robu Slovenskih goric, ki potem v terasah rasto navzgor, pa Drava v globoko zarežani strugi, da da ne bo poplav, in še končno prijetno podnebje — zlasti jeseni so tu dolge in tople — vse to je že pred davnim časom nagnilo človeka, da si je ta kos zemlje izbral za svoj dom.

Sem se steka trojni svet: Pohorje in Kobansko z gozdovi, Dravsko polje s kmetijami, Slovenske gorice z vinom — človek je vedel, tu bo trgovina cvetela.

Pot od severa na jug in od vzhoda na zahod se tukej zavozljata — človek je vedel, tukaj bo cvetel promet.

Drava se privlači sem že veli-

ka in močna — človek je vedel, tu bo cvetela obrt.

In so se naselili ob Dravo mlinarji in usnjarji, splavarji in trgovci z vinom in drugo kramo. Mesto so ogradili z zidom, vanj pa vzdali obrambne stolpe: Vodnega, Sodnega in druge. V dolino Drave so se spravile tužine, na Pohorje glažute.

Mesto se je začelo v obzidju počasi dušiti, ni bilo prostora za vse. Zato se je razlezlo še na desni breg Drave: v Magdalensko in Koroško predmestje, proti vzhodu pa v Graško predmestje in Orešje.

Še zdaj si je mogoče prav dobro ustvariti podobo starega mesta, če se ustavimo na dravskem mostu. Na gornji strani se kaže Pristan in prav do vode pomaknjene „Benetke“, v skupino utrujenih, pritlikavih hiš se zajedajo tesne uličice, ki že z imeni zadiše po srednjem veku: Splavarska, Mesarska, Usnjarška, Barvarska.

Z mosta pridemo na Glavni

trg, ki ga krasi baročni Marijin steber. Za njim stoji rotovž z renesančnim balkonom, ob njem je mogoče priti na Rotovški trg z obokanimi stebrišči in k baročni Alojzijevi cerkvi.

Še nekaj korakov in smo pri stolnici na Slomškovem trgu. Ta nosi na sebi znamenja stoletij, saj se po njej prepletajo malodane vsi slogi, kar jih je v času njenega življenja bilo. Je pa slavna še zaradi nečesa: sem je prenesel Slomšek iz Št. Andraža na Koroškem sedež lavantinske škofije in tako rešil Štajersko za Slovence.

Ozka Gosposka ulica je tukajšnja trgovska žila, stara Vetrinjska ulica je spomenik preteklosti.

Oglejmo si še grad z razigranim stopniščem in viteško dvorano. Vanj se je naselil Pokrajinski muzej, ki je eden najboljših v Sloveniji. V njem je mogoče videti, kakšni so bili še pred nedavnim splavi, kakšno pohorsko ognjišče.

Sicer je pa tu vse, kar more človek pričakovati od mesta: galerija, knjižnica, gledališče, parki...

No, dovolj je zgodovine in kulture, stopimo v krčmo. Natakaraica nam je prinesla jedilni list s štajerskimi posebnostmi. Kar za cele litanije jih je:

Štajerska juha,
štajerske bržole,

(Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

Bolezen slovenskega samoupravnega sistema – balkanizem

Ljubljansko Delo je objavilo članek Janeza Javorška „Sence v organizaciji dela“ (19. sept. 1971). Iz njega izvemo za bolezen samoupravnega sistema v Sloveniji, balkanizem.

Bolezen je načela zlasti neindustrijske organizacije in javno upravo, kar pomeni polovico samoupravnega telesa.

Nekatera značilna ZNAMENJA te bolezni so:

Razlike med ljudmi glede delovnega časa. Nekateri delajo le 30% delovnega časa ob visokih dohodkih, drugi skoraj 100% delovnega časa ob nizkih.

Počasnost v reševanju problemov. Hitro rešljive stvari rešujejo tudi po več let ali pa jih sploh ne rešijo.

Neodgovornost. Ni mogoče najti odgovornega za neko stvar, krivdo valijo drug na drugega, gre za kar „izgrajen sistem neodgovornosti“.

Korupcija. Razne „kuverte“ so ključ do hitre pomoči zlasti v bolnišnicah in zdravstvenih domovih.

Zanemarjenost. Vidni znaki so številni: zanemarjeni napisi pri podjetjih in krajih, umazano okolje, nered, neočiščeni toaletni prostori.

Nevzdrževanje zgradb. V novo zgrajenih stavbah polno stvari ne funkcionira in nihče jih ne popravi.

Zapravljivost. Podjetja izdajajo veliko za reprezentanco, nepotrebna potovanja, nepremišljene in nespametne odločitve.

Nezaupanje v gospodarstvu. Vedno novih sprememb v zakonodaji in gospodarskih predpisih je toliko, da ustvarjajo sistem nezaupanja.

Kot POSLEDICE teh znamenj bolezni navaja članek:

dohodek industrijskih organizacij je manjši; z drugo besedo: delavec mora plačevati posledice;

dolgoročno načrtovanje in strategija vodenja podjetij sta otežkočeni ali sploh nemožni;

ves samoupravni sistem peša, ker dostikrat eno omenjenih znamenj bolezni rodi drugo;

načena se zakonitost, ker se gospodarski partnerji ne držijo sklenjenih pogodb.

In VZROKI bolezni? Pisec v Delu navaja sledeče:

neustrezen sestav vodilnih delavcev; gotovo je s tem mišljena praksa, ko od vodilnih delavcev ne zahtevajo predvsem sposobnosti, ampak zvestobo partiji;

pomanjkljiva kontrola, ko „volivci in koristniki nimajo moči, da bi nadzirali njihovo delo“; tu je mišljena dejanska neudeležba ljudstva pri odločanju v samoupravnem sistemu;

neskladen sestav delovnih vrednot; s tem je najbrž mišljeno neenako vrednotenje dela, ko ima npr. politično delo neprimerno višjo ceno kot telesno delo;

organizacija celotnega sistema: „za to pa je odgovoren tudi ves ustrezn sistem predpisov“; „v organizaciji celotnega sistema so elementi, ki stimulirajo korupcijsko obnašanje, ne le omogočajo“.

Če bi po teh ugotovitvah pisca članka v Delu hoteli zapisati končno diagnozo, bi morali zapisati, da je zadnji virus balkanizma dušecha, enopartijska družbena ureditev.

In zdravilo? Resnična demokracija! Razni „ustavni amandmaji“ so kot krpe na Krjavljevo suknjo.

naša
luč
1971

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 20
november 1971

Revijo ureja uredniški odbor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	0,95 angl. f.
Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark
Švedska	14 š. kron
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria
P. b. b.

9

zakaj si se zavil v molk?

Že dolgo je od tega, ko sva se zadnjič videla.

Včasih sva se redno srečavala pri naši slovenski maši in po maši v gostilni, kjer sva tudi vselej vsaj malo poklepetala.

Potem sem te nekajkrat obiskal v tvoji podstrešni sobici: sam si si kuhal, pral in pospravljaj.

Vedno redkeje si prihajal k naši maši. Lepega dne te ni bilo več.

Tudi mene ni bilo k tebi. Opravičiti se ti moram. Nisem mogel, res nisem mogel. Ne vem, če veš, da se je zadnji dve, tri leta nabralo naših ljudi v te kraje toliko, da ne vem več, kje bi prijel, da bi se kaj poznalo. Lahko razumeš, da ne prihajajo k meni samo zaradi krstov in porok: ta bi rad menjal službo, drugemu niso izplačali otroških doklad, tretji dvomi, da podjetje sploh plačuje zanj zdravstveno zavarovanje, četrti bi rad dobil sem še ženo... Razumel boš, da res ne morem več do vsakega, čeprav si ničesar bolj ne želim kot prav tega. Vem, kako je naš človek v tujini potreben dobre besede.

Mene ni bilo k tebi, ker mi ni bilo mogoče. Zakaj ni bilo tebe več k maši, ne vem. Ali ti je pot postala predolga? Mogoče predraga? Včasih ti ni bila ne predolga ne predraga.

Včasih si redno kupoval Družino in Ognjišče. Sedaj tega obojega nisi mogel več kupovati. Mogoče si si pa eno ali drugo naročil od doma. Ali pa si se že toliko privadil tujemu jeziku, da si mogel brati

tukajšnje tuje verske časopise in revije.

Seveda me je tudi zanimalo, če še tako redno vsak teden pišeš domov ženi in otrokoma kot včasih. Nikdar ne bom pozabil, kako si mi nekega večera v svoji sobi pravil, da si ob prihodu vanjo najprej obesil na steno križ in fotografijo svojih treh „golobčkov“. Potem si potegnil iz žepa rožni venec in si mi rekel: „Glejte, gospod, to je pa naš družinski telefon. Vsak večer se pogovarjamo po njem. A ti pogovori gredo preko satelita. Ta satelit je Bog. Jaz mu od tukaj govorim, Marija in Boštjan in Andrejka mu pa doma govorijo. Tako smo v stalni zvezi. Dokler bo Bog med nami, se nam ni treba ničesar bati.“

Prepričan sem bil, da se nisi od Boga oddaljil, saj se še sedaj spomnim, kako si mi pravil o svoji dobri materi: kako te je vsak večer pokrižala, preden si zaspal, kako ti je razlagala zgodbe Stare zaveze, kako je hodila vsak dan navsezgodaj k maši in obhajilu, da bi izprosila milosti za svojo družino. „Naše matere so bile svetnice,“ si večkrat dejal.

Lepega dne pa je prišla Naša luč, ki sem jo poslal na tvoj naslov, nazaj. Čakal sem, da mi boš sporočil svoj novi naslov. Čakal sem en mesec, dva, tri. Novega naslova ni bilo.

In me je zaskrbelo.

Kaj je s teboj? Domov se še nisi vrnil, saj si mi ponovno razlagal, kaj vse moraš še kupiti za hišo, kaj

za svojo Marijo, kaj za mala dva. Kam si šel? Zakaj se ne oglasiš? Zakaj si se zavil v molk?

Moj strah je postajal vedno večji, slutnje vedno hujše.

Pa ne, da se ti je kaj zgodilo? Da si se ponesrečil? Ali še kaj hujšega?

Najbrž si šel domov. To se je mi zdelo najbolj verjetno. Je že kaj vmes prišlo, da si moral domov prej, kot si misliš.

Potem, no, potem sem zvedel...

Pred nekaj dnevi sem prejel pismo od doma. Od tvoje žene. V njem stoji, da se že osem mesecev nisi oglasil, da si se baje predal pijači in da si si poiskal prijatelji. Tvoja žena mi še piše, naj najdem tvoj naslov, naj pozvem, če je vse to res, in naj te obiščem, če le morem...

Veš, da bi si sedaj kljub sto opraviлом vzel čas, ko bi vedel, kje naj te iščem. Sedaj vem, da me potrebuješ, čeprav tudi vem, da bi me najbrž ne sprejel tako lepo, kot si me takrat, ko smo si bili blizu — če je le res s teboj tako, kot mi tvoja žena piše.

Kje naj te iščem?

Če te ne poiščem jaz, kdo drug te bo?

In če te nihče ne najde... Kaj bo z Marijo, s tvojo Marijo? Kaj s tvojim Boštjanom in Andrejko?

Javi se mi, prosim te. Spet bova napeljala telefon domov. Telefon preko Boga. In spet bo vse v redu.

Samo javi se mi, lepo te prosim, javi se mi!

Tvoj župnik

Koncil v malem je končan

Ves oktober se je v Vatikanu sestajalo k sejám 210 članov škofovske sinode, t. j. predstavnikov katoliških škofov vsega sveta. Sinodo imenujejo prav zaradi njene sestave že kar koncil v malem.

Po 2. Vatikanskem cerkvenem zboru še ni svet nobenega cerkvenega zborovanja tako napeto pričakoval kot prav to sinodo.

To je na eni strani čudno. Saj je sinoda le papežev posvetovalni organ. Seveda ima pa tudi to ve-

lik smisel, saj si lasti rimska kurija še vedno preveč oblasti in se še vedno dogajajo stvari, ki niso prav nič v skladu s pokoncilskim duhom.

Na drugi strani pa napeto pričakovanje v svetu ni čudno, saj so bile stvari, o katerih je sinoda govorila, več kot zanimive: razpravljala je o duhovniški službi in o pravičnosti v svetu.

● **DUHOVNIŠKA SLUŽBA.** Škofje so se morali spoprijeti s krizo v duhovniških vrstah. V zadnjih sedmih letih je odstopilo 25.000 duhovnikov. Število bogoslovcev je vsako leto manjše. Ker Kristusove Cerkve brez duhovnikov ni, je to vprašanje zelo zaskrbujoče.

Glede rešitev je bilo na sinodi slišati najrazličnejša mnenja. Zla-

sti glede vprašanja duhovnikove neporočenosti. Nekateri škofje so se potegovali, naj ta ostane za vse duhovnike obvezna, drugi so svetovali, naj bi tudi poročene može posvečevali za duhovnike, tretji, naj bi duhovnike, ki so duhovniško službo pustili in se poročili, spet sprejeli kot poročene v dušno pastirstvo, četrti, naj bi bilo vsakemu duhovniku dano na razpolago, ali ostane neoženjen ali pa se poroči. Na vrsto je prišel tudi predlog, naj bi preiskali, zakaj doslej ženske niso smele opravljati duhovniške službe in ali bi jo v bodoče morda smele.

Za razgovore o duhovniški službi je sinoda porabila tri tedne.

● **PRAVIČNOST V SVETU.** Že predlog za razgovor, ki ga je izde-

Gorje zelenemu drevesu

Megla, tako gosta, da je videti, ko da se vozila na križišču gubijo v nič.

Nova številka ljubljanske revije: kultura, ki se vozi v Nič.

Nič?

Toda ali je sploh možno udeležavati s peresi ta Nič s tem kar slastnim besedarskim žarom, kakor se to danes počenja?

Se je možno zapisati Niču in obenem tako zadihano pisati knjige, tekati okrog po kongresih, razsipavati intervjuje, se pravi kar z apetitom živeti, kakor to dela na primer Jean Paul Sartre?

Nič, ki vanj kar ne morem verjeti.

Če Nič kaj pomeni, potem pomeni samo Nič. To pa je konec slehernega apetita. Razen tistega zadnjega, po pištoli. Vse drugo je samo spogledovanje z Ničem. Se pravi, takšna ali drugačna vera v Smisel. Sartre ne bi mogel učinkoviteje izpodbijati filozofije absurda, kakor

jo izpodbija s svojim lastnim življenjem, saj je eno najbolj angažiranih.

Nič je postal v moderni filozofiji športna disciplina. Koliko pa je med ukvarjanci s filozofijo samomorivcev?

Razpravljamo o Niču, ne da bi prav vedeli, o čem govorimo.

Poplava golov na nedeljski tekmi med milanskima moštvoma. MILAN-INTER : NATALE DI SANGUE, sporoča čez celo stran športni dnevnik s črkami, ki ne bi bil mogel najti večjih od njih niti za sporočilo o atomski katastrofi. MILAN-INTER : OKRVAVLJEN BOŽIČ. Ima torej prav psihoanalitik, ki vidi v dogajanju v športni areni arhetip pračloveškega žrtvenega obreda, ko se rjoveča množica naslaja ob mrcvarjenju žrtve: samo da je zdaj ta žrtev iz nekaj dekagramov netrpečega usnja, napihnjenega z zrakom. In vendar ga skoraj ni dogodka, ki bi

zmogel kakor tale razmigati polotok, preplaviti s tistimi goli pisarne, spalnice, šole, vojašnice, zapore, tramvaje. Ali bi si ob takšnem dejstvu kakšen mislec danes še upal iskati „opij za množice“ po cerkvah?

Na cesti izmenjam besedo z znancem. Iz oči mu ne gleda obup, prej svetloba. Brez državljanstva, brez hiše, brez stalne službe z vdanostjo sprejema dejstvo, da se mu je napovedal šesti otrok: šesti, ko drugi, opremljeni z vilami in avti, iz egoizma odrivajo, če že ne morijo, že drugega, kaj šele tretjega!

Zena je morala zaradi krvavenja v bolnišnico. Ko je v lekarni pomolil recept za zdravilo proti splavu, je lekarnar pogledal, ko da ima pred sabo prikazni!

„Zaupaj!“ mu rečem.

Brez potrebe — ves sončen hiti domov gospodinjit.

Življenje bo našel, kdor ga bo zavrgel.

(Iz knjige Alojzija Rebule **GORJE ZELENUMU DREVESU**, 1971, Založba Obzorja, Maribor)

Cerkev ne more več stati ob strani

Objavljamo glavne misli člana župniškega sveta neke župnije v Frankfurtu, Zahodna Nemčija, objavljene v tedniku „Publik“ (Frankfurt, 24. sept. 1971, str. 29).

Naša fara ima približno 12.000 duš, med njimi skoraj tretjino tujih delavcev. Naših petih nedeljskih maš se udeleži vsega skupaj 700 do 1.000 ljudi. Manj ko 700 članov župnije se je udeležilo volitve župniškega sveta. Ob na široko pripravljeni akciji z vprašalnimi polami je bilo od 5.000 oddanih pol vrnjenih le 48 izpolnjenih. K letnim zborovanjem župniškega sveta pride le 60 do 80 vernikov. Dobre obiskane pa so vselej pustne prireditve in otroška in mladinska slavlja, ki jih skupaj z našimi duhovniki organizira manj ko 50 aktivnih vernikov.

Cerkveni davek plačuje veliko število članov naše župnije, a zanje je Cerkev v najboljšem primeru le še skupnost za pripravo družabnih prireditev, dobrodelno društvo, priložnost za družbeni oziroma po-

lalo tajništvo sinode in ga poslalo pred zborovanjem vsem udeležencem, kaže, kako je to vprašanje pereče in kako ga mora Cerkev reševati, če hoče ostati, kar naj bi po Kristusovi volji bila, vest sveta.

Na dnevnem redu je masovno kršenje človeškega dostojanstva: po nekaterih državah je nepriznanje osnovnih človečanskih pravic celo uzakonjeno (predlog tajništva je gotovo mislil predvsem na vzhodne, socialistične države), drugod skušajo ene države nad drugimi politično in gospodarsko zagospodovati (tu je bil gotovo mišljen zahodni kapitalizem).

Dogaja se grozljiva tragika: ogromno denarja gre za oboroževanje, smešno malo pa za boj proti revščini.

klicni prestiž in zavarovanje za morebitno onstranstvo.

Letno pristopi 50 do 60 otrok k prvemu obhajilu, 150 jih je v otroškem vrtcu, nekako 160 jih je organiziranih v različne skupine. Večina mladih se od župnije oddalji, če gredo k vojakom ali v poklicno življenje. Od leta do leta se množijo izstopi iz Cerkve.

Nemški škofje so pred kratkim opozorili na nekatere oblike bede: na premajhno skrb za 90.000 okrog se potikajočih, za več kot pol milijona tistih brez strehe (med temi skoraj 70% otrok in mladih), na 13.000 tistih, ki si na leto vzame življenje. Niso pa škofje omenili skoraj 20.000 prometnih nesreč na leto, sto tisočev v prometu poškodovanih, milijonov, ki zaradi našega zastrupljenega okolja prezgodaj umirajo, hitrega naraščanja težkih zločinov, vala mamil.

Ali škofje res mislijo, da morejo narediti s takim opozorilom družbo bolj človeško?

Ni zadosti, špekulantom, ki so npr. zahodni del Frankfurta z gradnjami uničili, govoriti v vest, obenem pa ne povedati, da so ti dobili dovoljenje za to špekulacijo od mestne uprave. Prav tako je malo smiselno, bičati dobičkarji gon stanovanjskih izkoriščevalcev in tožiti nad družbeno bedo tujih de-

Proti nadvladi posebnih pravic majhnih skupin v posameznih narodih je treba braniti pravice zapostavljenih. V nekaterih primerih bi bila celo uporaba sile dovoljena; če bi bile pravice grobo ranjene, če bi bila uporaba zakonitih sredstev brezuspešna in če bi šlo le za ponovno pridobitev teh pravic.

Tudi Cerkev si mora spet pridobiti podobo verodostojnosti. Naj postane do sebe kritična in odprta v informiranju, naj bo brez bogastva in zvez s privilegiranimi sloji in naj se zares in učinkovito postavi za pravice zapostavljenih in revnih.

Dokončnih rezultatov tega svetovnega parlamenta katoliških škofov ob pisanju tega poročila še ni bilo na vpogled.

lavcev, pri tem pa pozabljati, da je naše gospodarstvo samo izvalo kreditno inflacijo in jih s tem priklivalo. Prav tako je brez pomena, klicati srca dobrih kristjanov na pomoč za nedolžne žrtve zastrupljenega okolja, ne da bi pri tem povedali, da daje naša družbena ureditev majhnim skupinam pravico, postavljati v nevarnost naše življenje.

Cerkev premišlja o krizi sedanje družbe, ker je sama del te družbe. Cerkev je tudi soodgovorna za krizo v družbi, saj je skozi stoletja to družbo vsaj soustvarjala, pa tudi soodgovorna za odpravo krize.

Zato Cerkev ne more stati ob strani, kjer spravlja umazanost rek in morij in zastrupitev talne vode življenje milijonov v nevarnost: kjer odnaša uničevanje gozdov rodovitno zemljo; kjer atomske elektrarne in poskusne atomske eksplozije neposredno ogrožajo življenje milijonov ljudi; kjer še vedno

vlagajo letno milijarde v bodoče vojne, čeprav so narodi zbrali že dovolj vojnega materiala, da lahko uničijo vse življenje na svetu.

Cerkev mora biti pripravljena vzroke in razloge za taka življenjsko nevarna početja preiskati in obsoditi. Brez ozira na svoje posebne pravice mora biti pripravljena imenovati škodljivce po imenu in od vernikov zahtevati, da se zavzamejo za odpravo konkretnih nepravilnosti.

Kaj ima vse to opraviti z našim župnijskim svetom?

V našem župnijskem svetu se pogovarjamo o skupnem delu s protestanti, o financiranju otroškega vrtca, o skrbi za stare ljudi, o dobroteljskih nabirkah in o izboljšanju božje službe. Na življenje fare ni imel župnijski svet še nobenega posebnega vpliva. V več ko dveh letih njegovega obstoja se ni ne število obiskovalcev cerkve zvišalo, ne število izstopov iz Cerkve znižalo.

Skušali smo razširiti vpliv na javnost z debatnimi urami: „Propadanje zapadnega dela Frankfurta“, „Spolni atlas“, „Nevarnost mamil“ ali „Skupna šola“, ki smo jih pripravili skupaj s sosednjo evangeličansko faro. K predavanjem so prišle predvsem majhne skupine tistih, ki že itak vsako nedeljo prihajajo v cerkev.

Župnijski svet je soodgovoren za krizo v Cerkvi, zato pa tudi za krizo v družbi. To pomeni, da bo mogoč župnijo spet spraviti v pogon, če bo deloval iz zavesti te soodgovornosti.

To se pravi, da se bo moral župnijski svet brigati manj za notranje cerkvene zadeve, bolj pa za razmere, v katerih morajo člani župnije živeti in trpeti.

Nekaj primerov: tako rekoč pred našimi cerkvenimi vrati izkoriščajo tuje delavce v najbolj primitivnih stanovanjih; po razpadajočih, praznih hišah (pri naši stanovanjski krizi!) se podijo podgane; stanovanjski značaj zahodnega dela Frankfurta je skvarjen ne le zaradi pisarniških zgradb, ampak tudi zaradi množičnega vdora pocestnic in zvodnikov tja; v jamah podrtih

hiš se nabirajo smeti; za naše otroke ni dosti otroških vrtcev in igrišč; otroci tujih delavcev potrebujejo pomoči pri učenju nemščine; našemu okolišu manjka kulturno središče, obenem imamo pa na naši in na evangeličanski fari veliki dvorani, ki bi prav lahko začasno služili za kulturne prireditve.

Župnijski svet bi se moral zediti o tem, katero vprašanje je najbolj nujno, in se ga lotiti. Za reševanje vsakega vprašanja bi si moral poiskati sodelavce. Ne smeli bi se lotiti nobenega drugega problema, dokler ne bi spravili najbolj perečega pod kontrolo. Le tako bi mogli člane župnije pripraviti do praktičnega sodelovanja in biti navzven učinkoviti.

Pripravljen pa bi moral biti župnijski svet, da bi prišel pri takem delu v spor zlasti z raznimi predstavniki gospodarstva, ki bi videli svoje koristi v nevarnosti.

Nov modni krik: Jezusova revolucija

Med mladimi Američani je nastala in se vedno bolj širi nekaka verska revolucija v Jezusovem imenu. To je nekaj nenavadnega za mladi rod, ki si je doslej iskal utehne v spolnosti, mamilih in nasilju.

Telefonske „vroče linije“ noč in dan delajo za vse, ki so v stiski. Mladi prebirajo sveto pismo. Značilnost gibanja je nenavadna svežina, ozračje upanja in ljubezni. Poseben vtis naredi njihovo nenavadno veselje.

Ti ljudje verujejo v Jezusa Kristusa, ki ni le navaden človek, ampak je tudi Bog, njihov rešenik in sodnik, vodnik njihove usode. Prizadevajo si, da bi imeli tesen stik s Kristusom. Držijo se desetih božjih zapovedi.

Gibanje sestavlja tri skupine. Največja je Pravično ljudstvo.

Nekaterim se zdi ta revolucija samo enodnevni krik mode. So pa znamenja, ki govorijo, da je stvar globlja in trajnejša.

Cerkev v Španiji zahteva človeške pravice

Glasilu španskih državnih sindikatov „El Pueblo“ je zapretilo španskim škofom in blizu 200 izvoljenim zastopnikom duhovnikov: ti so namreč na svoji konferenci (10. do 17. septembra) odločno zahtevali od vlade zopetno vzpostavitev demokratičnih pravic.

Režim je malo prej s policijo izgnal 140 delavcev iz neke madridske cerkve, kjer so protestirali proti temu, da je neko podjetje odpuščalo njihove kolege.

Pred škofovsko in duhovniško konferenco so dobili vsi duhovniki anketo z vprašanji. Odgovori so pokazali, da večina mladih duhovnikov ne odobrava dosedanjega razmerja med Cerkvijo in režimom, da zahteva večjo svobodo pri oznanjevanju evangelija in da razume svoje delo predvsem kot pomoč zatiranim in revnim v boju za njihove pravice.

Režim so vznemirili predvsem ti isti sklepi konference, ki zahtevajo odpravo vsega, kar ovira uresničenje pokoncilskega duha. Tako je konferenca z dvetretjinsko večino zahtevala:

- svobodo mišljenja,
- udeležbo vseh državljanov pri kontroli javnega življenja,
- priznanje pravic narodnostnih manjšin v Španiji,
- enakopravnost vseh državljanov pred zakonom in odpravo posebnih sodišč,
- pravico do zavrnitve vojaške službe iz razlogov vesti ali vere,
- zaščito državljanov pred telesnim in duševnim mučenjem.

Konferenca je ugotovila, da je kapitalizem v Španiji odgovoren za to, da niso človečanske pravice spoštovane. Izjavila se je za ločitev Cerkve od države, za umik škofov iz državnih uradov in za odpravo konkordata.

Bodite pripravljeni!

„Imejte ledja opasana in luči prižgane. Bodite podobni poslom, ki čakajo gospodarja, da se vrne s svatbe, in mu lahko odpro, ko pride in potrka. Srečni služabniki, ki jih gospodar ob vrnitvi najde budne! Po pravici vam povem, da se bo opasal, jih posadil za mizo, šel od ene-

Ne vemo, kdaj bomo morali oditi. Zato nas Kristus opozarja, naj bomo pripravljeni.

Marsikdo računa v življenju na neke vrste loterijo: živí brez Boga, se bo že na starost pripravil na srečanje z Bogom. A to so računi brez

ga do drugega in jim stregel. Če pride ob drugi ali tretji straži in jih tako najde, blagor jim! Spoznajte vendar: če bi hišni gospodar vedel, kdaj pride tat, bi mu ne dovolil vdreti v hišo. Tudi vi bodite pripravljeni, ker bo Sin človekov prišel ob uri, ko ne mislite.“

krčmarja. Res je, da drevo obleži tam, kamor pade, res je pa tudi, da drevo pade tja, kamor se nagiba.

Človek naj bi vsak dan sproti obračal svoje antene proti Bogu. Naj bi lovil njegov glas in uravna-

val po njem vse svoje korake, besede, stike z ljudmi, delo... Le tako lahko po pameti upa, da bo tudi „ob drugi ali tretji straži buden“ in bo med tistimi, ki „jih bo gospodar posadil za mizo in jim stregel“.

„Ne boj se, čredica, vaš Oče je namreč sklenil, da vam dá kraljestvo. Prodajte imetje in ga razdajte vbogajme. Napravite si mošnje, ki se ne izrabijo, zaklad v nebesih, ki vam ne odide, kjer mu ne more blizu tat in ga ne uniči molj. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.“

Česa vsega ne naredi človek za denar: nekdo proda zanj zdravje, drugi poštenje, tretji prepričanje...

A če Kristus poziva svoje učence, naj si napravijo neizrabljive mošnje, neminljiv in neuničljiv zaklad v nebesih, potem hoče s tem tudi reči, da se zemske mošnje izrabijo, da zemski zakladi človeku odidejo in so uničljivi.

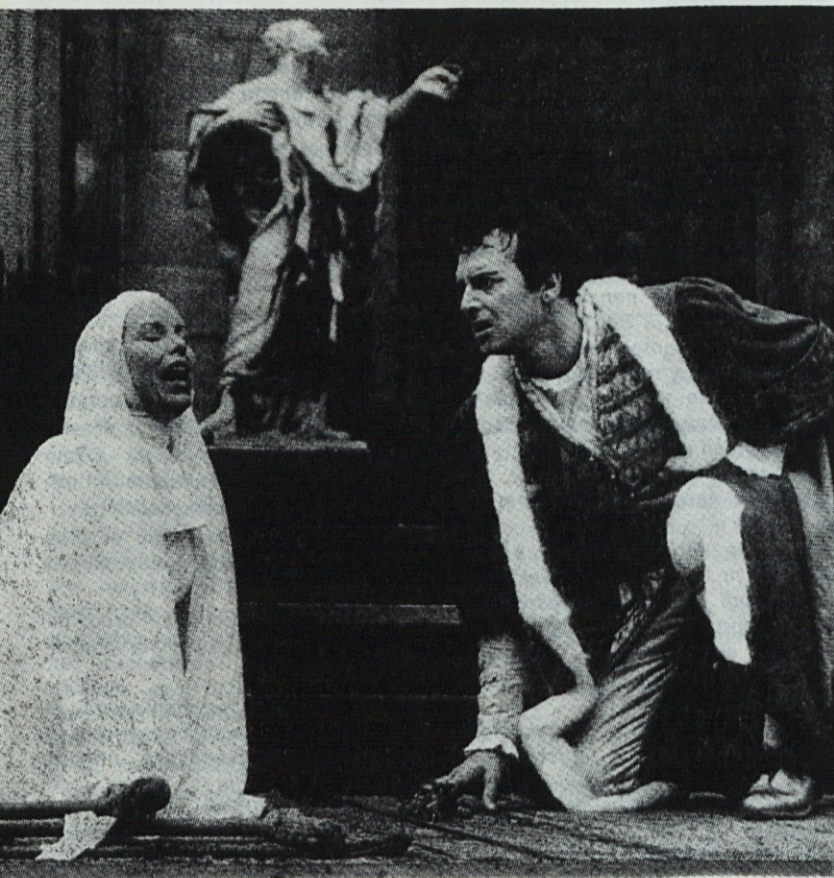
Seveda je denar za življenje potreben. Človek brez njega ne more skrbeti ne zase ne za svojo družino. A nekaj drugega je služenje denarja, nekaj drugega pa služnje denarju. Nekaj drugega je zbirati si samo zemske zaklade, nekaj drugega pa nabirati tudi nebeške.

„Kdor veliko dobi, veliko zahtevajo od njega; in komur veliko zaupajo, hočejo od njega še več.“ (Lk 12, 32–40; 48).

Kolikokrat nas zalije žalost, ker se nam zdi, da smo tako malo dobili s seboj v življenje! Drugi so dobili več: podedovali so zemljo, prejeli talente, podarjena jim je bila možnost študija...

A to je le ena plat medalje. Kristus je omenil še drugo plat: kdor je več dobil, je dolžan v življenju tudi več narediti. Z drugo besedo: talentov ne dobi človek predvsem zase, ampak predvsem za druge. Kolikor bolj je nekdo obdarovan, toliko več sil in časa in sposobnosti mora dati drugim ljudem na razpolago.

S tem pa ni več mesta za žalost ob občutju manjše obdarovanosti.

Slehernik

Po srednjeveških dramah o bogataševi smrti je napisal Hofmannsthal Slehernika. Prvič je bila ta drama uprizorjena pred salzburško katedralo leta 1920. Vsebina drame je:

Slehernik, lastnik najlepše hiše v mestu in velikih zemljišč, naroči svojemu oskrbniku, naj pripravi pojedino, ker pridejo gostje.

Sleherniku se plašno približa berač, nekdanji lastnik bližnje hiše, in ga prosi pomoči. Ta mu vrže en novčič, kajti tudi sam potrebuje denar. Ljudje lahko govorijo, da je bogat, a nihče ne pomisli, koliko sitnosti je s hišo, hlapci, konji in psi.

Biriča peljeta v ječo dolžnika v spremstvu žene in otrok. Slehernik si umije roke: on ni kriv tega; kdo je pa možu ukazal, naj si sposodi denar na obresti? Dolžnikova žena prosi Slehernika, naj strga zadolžnico in tako vrne očeta otrokom. A ta ji ukaže, naj umolkne. Kasneje le naroči oskrbniku, naj pripravi sobico za dolžnikovo ženo in otroke. Na dolžnikovem zemljišču pa bo on zgradil zabavišče za svoje prijateljce.

Pride Slehernikova mati. Njemu to srečanje ni po godu. Že ve, da mu bo spet pridigala, a on nima niti štirideset let, ni bolan in ni mu več všeč to večno pridiganje. Uživanju še ne misli dati slovo. Mati ga opozori, da smrt lahko pride v vsakem trenutku. No, prav, se bo že poročil, da bo dala mir, čeprav ne še danes ali jutri.

V spremstvu godbe in otrok se prikaže na oder Slehernikova ljubica. Trudna je že od čakanja, zato ga je prišla iskat. Hlapci prinesejo mize in jih pogrnejo, da gostje lahko sedejo. Zbor deklet in fantov poje in pleše. Slehernik vpraša ljubico, kakšen obraz bi naredila, če bi zvedela, da mora on to uro umreti. Ali bi delila z njim ledeno posteljo?

Zazdi se mu, da zasliši udarce zvonov in glasove, kot bi ga kdo klical. Nihče drug ne sliši ničesar. Nadaljujejo z jedjo in razgovorom.

Nenadoma se pojavi Smrt. Slehernik pove, da še ni pripravljen za večni obračun. A ne prošnje ne solze ne pomagajo: treba je na pot. Ostaja mu samo ena ura časa.

Nekateri gostje zbeže. Njegov dobri prijatelj noče z njim na pot, ko zve, da z nje ni vrnitve. Tudi oba bratranca nočeta z njim: debeli bratranec živi rajši deset let v temni luknji ob samem kruhu in vodi, kot da bi šel z njim, suhi pa pravi, da ima prste na nogi ranjene...

Oskrbnik prinese na Slehernikov ukaz skupaj s hlapci težak zaboj. Ta zaboj denarja mora z njim na pot! A tudi zlati mamon pove, da ne misli narediti niti enega koraka z njim.

Slehernik ostane brez besede. Kaj bo moral na pot res čisto sam?

Tedaj se prikaže slabotna ženska bledega in suhega obraza: imenuje se Dobra dela. Ta je pripravljena iti z njim. Pa tudi njena sestra bo šla. Ime ji je Vera. V kesanju bo Slehernik očistil svojo dušo, tako bo šel na romanje pripravljen.

Od daleč kliče Slehernika hudič. Ko se hoče ubogemu človeku približati, mu Dobra dela in Vera zastavita pot. Zaman našteva hudič vse Slehernikove grehe, ne bo ga odpeljal: Slehernik je le še bil z Bogom v zvezi z vero in dobrimi deli, ki jih je le nekaj naredil.

Zazvoni mrtvaški zvonček. Hudič si zamaši ušesa in zbeži.

V beli halji in z romarsko palico v roki vstopi Slehernik v grob. Končalo se je njegovo življenje.

Potem se prikaže pred Sodnikom. Glasovi angelov naznanijo, da je uboga duša vstopila v nebеса.

Na obeh straneh prizor iz Slehernika

kaj pravite?

...IN SEM GA KRATKO IN MALO POLJUBILA

Po dolgem moledovanju so mi starši dovolili, da smem že zdaj v plesno šolo, a samo pod pogojem, da šola zato ne bo trpela.

S prijateljico sva se skupaj prijavili. Dobila sem takoj sijajnega plesnega partnerja. Čisto moj tip! In posledica — zaljubila sem se vanj.

Med tednom se skoraj nisva videla, ker on še tudi hodi v šolo. Toda večeri ob torkih so najini. Ko me je zopet pred dvema tednoma spremil domov in se hotel pred hišnimi vrati posloviti, sem mu padla okrog vratu in ga poljubila. Bil je tako osupel, da se je obrnil in odšel.

Žal, je ves dogodek opazovala neka stranka v hiši, ki je nesla staršem vse še toplo na nos. Seveda so se pošteno jezili. Zdaj me tja in nazaj vedno spremlja oče. Moj znanec se vselej pelje z nama. Vendar bi bila zopet enkrat rada z njim sama.

Saj vse kaže, da ste prav temperamentna deklica in rad vam verjamem, da pri vsem tem niste prav nič hudega mislili. Seveda, človek nikoli prav natančno ne ve, če je drugemu tudi do tega, da ga kdo na vrat na nos poljubi. Vsekakor vaš plesni partner na to ni bil pripravljen.

Spremljanju svojega očeta se v bodoče najbrž ne boste mogli izogniti. To je tudi razumljivo. Morda se bo pa sčasoma zadovoljil „s častno besedo“, če mu obljubite, da se boste pametno vedli.

NAŠ UČITELJ JE „KLASA“!

Morate mi pomagati! Skoraj 14 let mi je in imam problem, ki ga sama ne morem rešiti. Zaljubila sem se namreč v mladega učitelja na naši šoli. Mojim staršem in prijateljicam se zdi vse skupaj le sanjarjenje. A to nikakor ne drži! Če ga vidim, sem vsa srečna. Če ga le en dan ni, nisem za nobeno rabo. Nihče me ne bo prepričal, da to ni prva in prava velika ljubezen.

Razumem sicer, da si navdušena nad svojim učiteljem, bojim pa se, da je to le bolj sanjarjenje kot ljubezen, kot sama pišeš. Veš, k

pravi, veliki ljubezni spada neskončno veliko. Pri njej ne smejo igrati prve vloge lastne misli, ampak stoji v ospredju dobro drugo. To pa zahteva od nas včasih odpoved, trud in skrb.

Če imaš tega mladega moža na ta svoj način rada, potem naj velja tvoj trud v prvi vrsti temu, da mu ne povzročiš neprijetnosti. Dokaži mu svojo naklonjenost s tem, da boš prav pazljiva učenka, katere bo on lahko kot učitelj vesel.

Pomisli tudi, da ima tak moški precej večje obzorje in vse druge interese kot štirinajstletnica. Za pogovore potrebuje vsekakor zrejšega človeka.

Z OTROKI NI SAMO VESELJE

Tri leta sem poročena. Moja dveletna hčerkica se z enoletnim bratcem ne razume. Niti en dan ne mine brez prepira. Mojemu možu se zdi to čisto naravno.

Jaz sem v službi, moj mož študira. V najini odsotnosti oskrbuje otroka moja sestra in vsakokrat, ko pridem domov, so na dnevnem redu pritožbe.

Zdaj je šla sestra na dopust in moja mala je do mene prav hudobna.

Ali mi lahko svetujete, kaj naj storim?

Da se vaša dveletna hčerka ne razume z bratcem, morda niti ni tako nenavadno. Lahko je vmes določena ljubosumnost, kar se pri prvojenččkih večkrat dogaja. Dolej se bili le oni v središču pozornosti. Zdaj opažajo, da mati posveča več skrbi malemu bratcu ali sestrici kot pa njim, ki je niso več v toliki meri potrebni, in čutijo se zapostavljene.

Morda tudi vaša sestra ne zna pravilno ravnati z otrokoma, z vami pa otrok verjetno nima dovolj stika, ker ste malo doma.

Vsekakor morate poiskati vzrok za to „hudobno“ zadržanje in ga skušati z veliko ljubeznijo in potrpežljivostjo odpraviti.

Ali jemljete življenje z lepe plati?

Ljudem, ki jemljejo življenje z lepe strani, je mnogo lažje kot tistim, ki ga jemljejo bolj ali manj z grde.

Kako je z vami? Ali gledate na življenje pozitivno ali negativno? Naš mali test vam bo odgovoril.

1. Ali imate radi barve v vijoličastih in lila tonih?

ja = 0 ne = 1

2. Ali hodite radi v mraku na sprehod?

ja = 0 ne = 1

3. Ali greste lahko preko tega, če ste kdaj porabili več denarja, kot ste ga nameravali porabiti?

ja = 1 ne = 0

4. Ali pogosto premišlujete doživljanje iz otroških let?

ja = 0 ne = 1

5. Ali bi bili rajši živeli v „dobrih starih časih“?

ja = 0 ne = 1

6. Ali imate mnogo prijateljev?

ja = 1 ne = 0

7. Ali se vam zdi neumno, če si odrasli ljudje z vidnim zadovoljstvom pripovedujejo šale?

ja = 0 ne = 1

8. Ali ste mnenja, da se človeštvo še ni prav dosti oddaljilo od opičje črede?

ja = 0 ne = 1

9. Ali ima ozračje na pokopališču za vas nekaj očarujočega?

ja = 0 ne = 1

10. Ali neradi uživate zdravila?

ja = 1 ne = 0

11. Ali ste mnogokrat potrti, potlačeni?

ja = 0 ne = 1

12. Ali se vam zdi, da nekateri ljudje pretiravajo s svojo ljubeznijo do živali?

ja = 1 ne = 0

13. Ali imate pogosto sanje, katerih vas je strah?

ja = 0 ne = 1

14. Ali berete pogosto v časopisu osmrtnice?

ja = 0 ne = 1

(Odgovori na str. 26)

Z NJO ZAROČEN, Z MENOJ PRIJATELJ

Lansko pomlad sem se na dopustu spoznala s fantom, s katerim sva se takoj izredno dobro razumela. Po nekaj dneh mi je povedal, da ima doma dekle.

Ko sva se vrnila, sva izmenjala nekaj pisem ter se nekajkrat tudi sestala, ker ne živiva ravno daleč narazen.

V avgustu mi je sporočil, da se je zaročil, z utemeljitvijo, da po tako

dolgem času svojega dekleta ni mogel pustiti na cedilu. S tem je zame odločitev, za katero prej nisem imela moči, padla.

Ko sem šla za božične praznike na svoj običajni smučarski dopust, me je on presenetil s svojim obiskom. Dejal je, da si je želel preživeti nekaj lepih dni z menoj. Pripravljen bi bil razdreti zaroko, če bi jaz zahtevala.

Kaj naj mislim o vsem tem?

Vaš znanec ima, zelo milo rečeno, precej „svobodne“ poglede, ki ga

ne postavljajo v ravno najboljšo luč. Enkrat trdi, da prijateljice ne more pustiti po tako dolgem času na cedilu, in se zaroči; drugič pa bi odločitev z vsemi posledicami, ki bi sledile, najrajši zvalil na vas. Saj je imel vendar dovolj časa za odločitev in se je nedvomno odločil za svoje dekle!

Izmotajte se iz te mreže! Vaš znanec ne ve, kaj hoče. Ali pa ve predobro: zaročenki se ne bi hotel odpovedati, tudi pa se ne bi hotel odreči dodatni zabavi.

Jana

povest o veliki ljubezni

Kratka dosedanja vsebina:

MLADA učiteljica Jana je prišla na grad Trnulje za domačo vzgojiteljico male Adele, pohčerjenke graščaka Ročestra. Med Jano in Ročestrom se splete globoka ljubezen.

Tik pred poroko pride na dan Ročestrova skrivnost: ta se je pred leti poročil z Berto Masonovo, a v poroko so ga spravili z zvijačo. Niso povedali, da je ona umsko prizadeta. Svoja žena ima Ročester deset let zaprto v gradu, ker je nevarna za svojo okolico in ljudi.

Kljub svoji veliki ljubezni do Ročestra Jana od njega odide. Po nekaj dneh tavanja jo sprejme pastor Džon s svojima dvema sestrama. Tu se Jana nekaj tednov zdravi od prestanega trpljenja.

Pastor ji da službo učiteljice na župnijski dekliški šoli. Po nekaj mesecih ji prinese novico, da je umrl njen stric in ji zapustil ogromno premoženje. Ob tej novici se je pa tudi njej in njenim gostiteljem razodelo, da so si med seboj v sorodstvu: ona je njihova sestrična.

Rozamunda, hči bogataša iz sosednjega kraja, tišči za pastorjem. A ta se je otepa, ker mu v svoji lahkotnosti ne bi mogla biti v misijonih primerna pomočnica.

Jana se odloči, da dediščino po stricu razdeli na štiri enake dele: enega bo pridržala sama in ostale tri pa bodo dobili pastor Džon in njegovi sestra.

Le s težavo sem zapuščinske zadeve uredila tako, kot sem hotela. Končno se mi je le posrečilo, da smo uredili prenosne listine, po katerih smo dobili Džon, Diana, Marija in jaz enake deleže.

Nekaj dni pred božičem sem zaprla mortonsko šolo. S Hano sva se odpravili v staro hišo, last Džona, Diane in Marije, da jo za praznike očistiva in preurediva po mojem okusu. Tudi napekli sva vse za praznike.

Prišel je težko pričakovani četrtek, ko so morali vsi trije priti.

Najprej se je prikazal Džon. S težavo sem ga pripravila, da je šel z mano po hiši. Kar od vrat, ki sem jih odpirala, je pokukal v vsako sobo. Ko sva šla gor in spet dol, je pripomnil, da je gotovo stalo veliko trdega dela, da sem hišo v tako kratkem času čisto na novo preuredila. Nič pa ni rekel o tem, ali mu je preureditev všeč ali ne.

Njegov molk me je potrl. Potem me je vprašal po neki knjigi. Pokazala sem mu jo na polici. Vzel jo je, se umaknil v svoj kot ob oknu in začel brati.

To mi ni bilo čisto nič všeč. Džon je bil izvrsten človek. A bila sem vedno bolj prepričana, da je res, kar je rekel, da je namreč trd in mrzel. Drobnost veselje v življenju zanj ni imelo nobenega pomena. Živel je dobesedno samo za to, da je stremel za nečem velikim in plemenitem. Ni si privoščil počitka in tudi drugim ni dovolil, da bi si odpočili. Ko sem gledala njegov lep obraz, zatopljen v knjigo, se mi je nenadoma utrnilo, da on najbrž ne bi bil dober mož. Negova žena ne bi pri njem imela nič dobrega. Uvidela sem, da je bil iz takega testa, iz kakršnega dela narava junake, nosivce velikih stvari, ki pa se ob ognjišču večkrat izkažejo za mrzle, nerodne ljudi.

„Že prihajajo! Že prihajajo!“ je kriknila Hana in hitela odpirat vrata. Takrat je zalajal tudi že stari Karlo. Stekla sem ven. Bila je tema in slišati je bilo ropot koles.

Hana je brž prižgala svetilko. Voz se je ustavil ob vrtnih vratih, voznik je odprl vrata: najprej je izstopila Marija, potem Diana. V hipu sem imela svoj obraz pod njunima klobučkoma. Smejali sta se, poljubili najprej mene, potem še Hano. Pobožali sta Karla, ki je norel od veselja, brž sta vprašali, ali je vse v redu, potem pa odhiteli v hišo.

Bili sta utrujeni in premraženi. Ob živahnem ognju sta njuna prijetna obraza spet oživila. Vprašali sta po Džonu. Prav tedaj je prišel iz sprejemnice. Obe hkrati sta mu ovili roke okrog vratu. Vsako je mirno poljubil, s težkim glasom izrekel nekaj besed v pozdrav, postal za trenutek, da je poslušal, kaj sta govorili, rekel, da upa, da bosta kmalu prišli za njim v sprejemnico, pa se spet umaknil v svoj kot.

Bili sta navdušeni nad preureditvijo svojih sob. Iz srca sta se mi zahvaljevali.

Imeli smo lep večer. Sestrični sta bili tako razigrani in zgovorni, da nam Džonove molčečnosti sploh ni bilo mar.

Zvečer, kakšno uro po čaju, so prišli po Džona, naj bi šel spredet neko umirajočo ženo, skoraj štiri milje daleč, po samem močvirju in mahovju. Odšel je v veter in mraz in se vrnil čez tri ure, nekako opolnoči. Bil je utrujen. A bil je srečen v zavesti, da je izpolnil svojo dolžnost.

Bil je božični teden. Me, ženske, nismo nič pravega delale, ampak smo ves čas preživljale v veselem domačem razpoloženju. Džon se je naši razigranosti umikal. Redko je bil doma. Njegova fara je bila velika, ljudje na daleč raztreseni in imel je mnogo posla z obiskovanjem bolnih in ubogih.

Nekega jutra ga je po zajtrku Diana naravnost vprašala, če so ostali njegovi načrti pri starem.

„Pri starem, pri starem,“ je odgovoril. Povedal nam je, da je njegov odhod v misijone sicer preložen na prihodnje leto, da pa je gotov.

„Kaj pa Rozamunda?“ je bleknila Marija. Kazno je bilo, da ji je vprašanje nehote ušlo.

Džon je dvignil oči od knjige: „Rozamunda se bo kmalu poročila z uglednim možem iz bližnjega mesta. To mi je včeraj zaupal njen oče.“

„To je šlo pa zelo hitro,“ je rekla Diana.

„Dva meseca se poznata.“

Kar odvadila sem se z Džonom govoriti. Do mene je bil zaprt bolj kot kdajkoli in moja sproščenost je ob njem kar usahnila. Odkar me je priznal za svojo sorodnico, sem čutila, da je razdalja med nama veliko večja kot takrat, ko me je poznal samo kot vaško učiteljico.

Po božiču sem spet hodila v mortonsko šolo.

Nekega popoldneva mi je Džon dovolil, da sem ostala doma, ker sem bila hudo prehlajena. Namesto mene sta šli v Morton njegovi sestri. Brala sem Schillerja, on pa se je mučil z zamotanimi orientalskimi rokopisi. Ko sem slučajno pogledala proti njemu, je bilo njegovo vedno čuječe modro oko uprto naravnost vame. Njegov pogled je bil tako oster in tako hladen, da sem se ga v prvem trenutku ustrašila, kakor da bi sedela v sobi s tujcem.

„Jana, kaj delate?“

„Nemščine se učim.“

„Rad bi, da bi pustili nemščino in se lotili hindustanščine.“

„Saj ne mislite resno.“

„Čisto resno. Povedal vam bom, zakaj.“

Začel mi je razlagati, da je to jezik, ki se ga zdaj uči. Nadvse prav bi mu prišlo, ko bi imel koga, s katerim bi lahko ponavljal pravila. Odločil se je, da izbere za to mene, ker sem vztrajna. Saj to ne bi trajalo dolgo, ker manjkajo samo še trije meseci do njegovega odhoda.

Džon ni bil človek, ki bi mu bilo lahko kaj odreči. Privolila sem.

Bil je zelo potrpežljiv, vztrajen, pa tudi zahteven učitelj.

Ščasoma je dobil tak vpliv name, da nisem mogla več svobodno misliti. Njegova pohvala in priznanje sta me imela bolj v oblasti kot njegova brezbržnost.

A ta čas me ni oklepala samo njegova nadmoč. Zadnje dni sem bila pogosto žalostna: še drugo uničujoče zlo je glodalo moje srce in pregnalo iz njega vsako veselje, zlo negotovosti in dvoma.

Niti za trenutek nisem mogla pozabiti gospoda Ročestra. Misel nanj mi je bila vedno pred očmi.

V pismu, ki sem ga zaradi stričeve zapuščine pisala odvetniku, sem ga vprašala, ali mogoče ve, kje je gospod Ročester in kaj je z njim. A on ni vedel o njem prav ničesar. Zato sem pisala gospé Ferfakovski, naj mi ona kaj o njem sporoči. Prepričana sem bila, da bom kmalu dobila odgovor. Bila sem toliko bolj presenečena, ko ga po štirinajstih dneh še nisem dobila.

Po dveh mesecih sem ji še enkrat pisala. Tudi to pot ni bilo odgovora. Ko sem pol leta čakala zaman, je v meni ugasnilo vsako upanje. Napolnila me je popolna tema.

Bližalo se je poletje. Diana se je trudila, da bi me razvedrila. Rekla je, da sem videti bolna in da pojde z mano na morje. A Džon se je temu uprl. Dejal je, da

nisem potrebna počitnic, ampak zaposlitve. Tako je podvojil ure hindustanščine.

Nekega dne sem sedla k učenju bolj potrta kot po navadi. Hana mi je zjutraj povedala, da je prišlo zame pismo. Ko sem stekla dol, trdno prepričana, da je na posled prišlo težko pričakovano pismo, sem našla samo nepomemben odvetnikov dopis. To mi je izvabilo solze v oči. Ko sem se potem lotila zapletenih stavkov nekega indijskega pisatelja, so se mi oči spet orosile.

Džon me je poklical, naj mu berem. Ko sem hotela začeti, so se mi besede izgubile v ihtenju. On se ni začudil mojim solzam, tudi me ni vprašal, zakaj jočem. Rekel je samo:

„Počakajva nekaj minut, Jana, da se spet zberete.“ Medtem ko sem se trudila, kako bi pomirila svoja čustva, je on mirno sedel, se naslonil na mizo in me gledal. Bil je podoben zdravniku, ki strokovno opazuje pričakovano in njemu popolnoma razumljivo krizo v bolnikovi bolezn.

Ko sem premagala ihtenje, si obrisala oči in povedala, da se danes ne počutim ravno najboljše, sem se spet lotila dela in ga skončala. Nato je Džon dejal:

„Jana, zdaj boste šli na sprehod. In sicer z mano. Oblecite se in odidite skozi kuhinjska vrata. Pojdite po cesti proti Glenu. Takoj bom za vami.“

Ker nisem bila razpoložena, da bi se mu uprla, sem ga slepo ubogala. V desetih minutah sem se že sprehajala po divji poti skozi sotesko.

Nebo je bilo brez oblaka. Potok, narasel po zadnjem pomladanskem dežju, se je čist valil navzdol. Kmalu sva krenila s steze in stopila na nežno travo. Okrog in okrog so naju obdajali hribi.

„Počijval!“ je rekel Džon, ko sva dospela do prvih skal. Sedla sem. On je stal ob meni. Potem je sedel. Pol ure sva sedela, ne da bi spregovorila besedo. Končno je začel:

„Jana, čez šest tednov odpotujem. Zagotovil sem si že prostor na parniku, ki odpluje dvajstega junija. Čas je, da vam povem, kar že dolgo premišljam: pojdite z mano v Indijo. Pojdite z mano kot moja pomočnica in sodelavka!“

„Džon,“ sem vzkliknila, „usmilite se me!“

A kaj, ko sem to izrekla človeku, ki ni poznal ne usmiljenja ne kesanja pri izpolnjevanju svoje dolžnosti. Nadaljeval je:

„Bog in narava sta vas namenila za misijonarjevo ženo. Ustvarjeni ste za delo, ne za ljubezen. Postati morate misijonarjeva žena — in to tudi boste.“

„Ne čutim se za to poklicano,“ sem vzkliknila.

Računal je na moje ugovore. Niso ga spravili v zadrego.

„Zaupajte, kakor zaupam jaz,“ je odgovoril.

„Prav nič ne poznam misijonarskega življenja. Nikoli se nisem zanimala za to delo.“

„V tem vam lahko pomagam: od ure do ure vam bom predpisoval naloge. Lahko vam bom vedno stal ob strani.“

„Nič se ne zgane v meni, ko mi to pripovedujete.

Strah me je, da bi me pregovorili za nekaj, za kar nisem sposobna.“

„Opazujem vas, odkar sva se srečala. V vaši šoli ste delali predano in prizadevno. Mir, s katerim ste sprejeli novico, da ste nenadoma obogateli, mi je razodel vašega nesebičnega duha. Prav tako to, da ste razdelili dediščino na štiri enake dele. V vztrajnosti pri učenju tujega jezika ste pokazali lastnost, ki sem jo iskal. Jana, ne dvomite o sebi! Kot upraviteljica indijskih šol in kot svetovavka pri delu z indijskimi ženami mi boste v neprecenljivo pomoč.“

Njegovo prepričanje je napredovalo s počasnimi, a trdnimi koraki. Čakal je na odgovor. Prosila sem ga, naj mi da kakšne četrte ure za premislek.

„Z veseljem,“ je odvrnil. Vstal je in naredil nekaj korakov proti ožini in legel v bujno resje.

„Vem, da sem sposobna za to, kar od mene hoče,“ sem premišljevala. „Čutim pa, da ne bi mogla dolgo zdržati pod indijskim soncem. Kaj pa potem? To mu ni mar. Ko bom morala umreti, se mi bo mirno odrekkel in me prepustil Bogu... Če zapustim Anglijo, zapustim sicer ljubljeno, a prazno deželo, saj gospoda Ročestra ni več tukaj. Pa tudi če je, kaj mi pomaga! Živeti moram brez njega. Brezmiselno in neumno je vlačiti se iz dneva v dan in čakati na nekaj nemogočega, čakati in na tihem upati, da se spremene razmere in da se zvežem z njim. Res, poiskati si moram nov življenjski cilj, ki bo nadomestil izgubljenega. Ali ni ta poklic, ki mi ga Džon ponuja, najprimernejši, da izpolni praznino in nadomesti mrtvo ljubezen in uničene upe?... A če grem z njim, moram zavreči polovico same sebe. Če grem v Indijo, grem v prezgodnjo smrt. Če bom šla z njim, če se bom žrtvovala, kakor zahteva od mene, bom to storila iz vse svoje duše. Nikoli me ne bo imel rad, a vsaj cenil me bo... Vendar me pri vsem nekaj bega: to, da me hoče imeti za svojo ženo, ko ni zmožen niti malo ljubezni do mene. Zanj sem to, kar je za vojaka dobro orožje, nič več. Ko bi ne zahteval, da se z njim poročim, bi me stvar ne skrbela tako.“

Prišel je nazaj.

„Pripravljena sem iti v Indijo, če grem lahko svobodna,“ sem rekla.

„Ni mi jasno, kaj hočete povedati.“

„Ostaniva kot doslej, bratranec in sestrična! Bolje je, da se ne poročiva.“

Odkimal je.

„Tisto pa ne! Ko bi bili vi moja prava sestra, bi bilo to nekaj drugega. Vzel bi vas s sabo in bi si ne iskal žene. Ker pa je tako, kot je, mora biti najina zveza potrjena s poroko, drugače ni mogoče.“

Premišljevala sem. Jasno mi je bilo, da se nimava rada, kot naj bi se imela rada mož in žena.

„Džon,“ sem rekla, „zame ste samo bratranec in jaz za vas samo sestrična. Bodiva si to tudi v bodoče.“

„Ne, ni mogoče. Bodite no bolj preprosti v svojih nagibih in čustvih! Edino žena mi bo lahko pomočnica, na katero bom mogel učinkovito vplivati v življenje in ki jo bom mogel obdržati do smrti.“

Kar streslo me je ob teh besedah. Čutila sem, kakšen vpliv ima name.

„Poiščite si drugo, Džon, poiščite si takšno, ki vam bo bolj ustrezala!“

„Ustrezala mojemu poslanstvu, hočete reči. Ponovno vam zagotavljam, da ne iščem žene kot drugi moški, iščem jo kot misijonar.“

„In temu misijonarju naj bi jaz dala na voljo svoje sposobnosti in moči. Tu je tudi vse, kar želi, ne pa mene same.“

Doslej sem se Džona na tihem bala, ker ga nisem razumela. V tem pogovoru pa so se mi odprle oči. Zdaj sem preiskala njegov značaj, imela sem ga jasno pred seboj. Spoznala sem njegove slabosti. Ko sem sedela tu sredi resja in je ta lepi človek stal pred mano, sem spoznala, da sedim ob nogah človeka, ki se prav tako moti kot jaz. Zastor je padel z njegove neusmiljene trdote in gospodovalnosti. Ko sem se zavedela teh dveh njegovih lastnosti, sem spoznala, kako je ves ubog in nepopoln, in to mi je dalo pogum. Bil je človek kot jaz, človek, ki mu lahko ugovarjam, ki se mu lahko uprem, če se mi zdi potrebno.

Po mojem zadnjem stavku je umolknil. Drznila sem se mu pogledati v obraz.

„Nikar ne pozabiva, da je to resna stvar,“ je rekel. „Videli boste, kako velika sila bo gnala vaše in moje napore, če se bova telesno in duševno združila in se poročila. Edino ta zveza popolnoma ustreza usodi in stremljenju človeških bitij. In ko boste premagali vse te nepomembne težave glede stanu, rodu, moči ali nežnosti, kar so sama osebna nagnjenja, boste sami hoteli čimprej skleniti to zvezo.“

„Res?“ sem na kratko vprašala. Pogledala sem mu v obraz, ki je bil tako lep in skladen, hkrati pa strašen v svoji nepopustljivosti. Ozrla sem se na njegovo gospodovalno, a neodkrito čelo, v njegove svetle, globoke, prodirne oči, ki niso znale nikdar pogledati nežno, na njegovo visoko, postavno telo in si predstavljala sebe kot njegovo ženo. Ne, nikdar!

Njegova pomočnica bi morda bila. Garala bi pod azijskim soncem. Občudovala bi njegovo predanost in pogum in tekmovala bi z njima. Mirno bi se uklonila njegovi gospodovalnosti in se smehljala njegovi neizmerni častihleposti. Ločila bi pri njem kristjana od človeka: globoko bi spoštovala prvega in dobrohotno odpuščala drugemu. Gotovo bi veliko trpela, ker bi me nanj vezalo samo spoštovanje njegovih sposobnosti. Moje telo bi sicer bilo vtesnjeno v ozek jarem, moje srce pa bi bilo svobodno. Še vedno bi mi ostala moja nezasužnjena čustva, s katerimi bi se lahko pogovarjala v samotnih urah. V moji duši bi bile kamrice, v katere on ne bi imel vstopa. Tam bi rastla pristna čustva, ki jih njegova trdota ne bi mogla raniti in njegov vojaški korak ne pohoditi. Ko bi bila pa njegova žena, vedno ob njegovi strani, vedno podložna njegovi volji, prisiljena, da bi dušila ogenj v sebi, bi mi postalo življenje nevzdržno.

„Kot sem rekla, sem pripravljena iti z vami kot vaša sodelavka, ne pa kot vaša žena.“

„Morate postati moja žena, sicer nima smisla govoriti,“ je odvrnil trdo. „Kako naj jaz, ki nimam še niti trideset let, vzamem s seboj v Indijo dekle devetnajstih let, ne da bi se z njo poročil?“

„Tako,“ sem dejala kratko, „kakor ko bi bila vaša prava sestra.“

„Vsi vedo, da niste moja sestra. Nikjer vas ne morem predstaviti kot svojo sestro.“

„Saj me ni treba,“ sem rekla nekam zaničevalno. „Do vas čutim golo tovarištvo. Lahko sem do vas spoštovanje novinke do predpostavljene.“

„Prav to hočem,“ je rekel. „Jana, povem vam, da se ne boste kesali, če se poročite z mano. Morava se poročiti, ni druge poti. In prav gotovo se bo po poroki vnela med nama ljubezen, tako da bo tudi po vašem pojmovanju vse v redu in prav.“

„Jaz preziram vaše pojmovanje ljubezni,“ se nisem mogla držati. „Preziram nepristno ljubezen, ki mi jo ponujate. In če mi to ponujate, preziram tudi vas.“

Zapičil je vame oči.

„Česa takega nisem od vas pričakoval,“ je dejal. „Mislim, da nisem ne rekel ne storil ničesar, zaradi česar bi me lahko prezirali.“

Njegov krotki glas me je ganil in njegova vzvišena mirnost mi je vlila spoštovanje.

Megla je
zalila
Ljubljano

„Ne zamerite mi teh besed, Džon. Sami ste krivi, da sem jih izrekla. Načeli ste nekaj, v čemer sva si popolnoma različna, nekaj, o čemer ne bi smela govoriti. Že samo beseda ljubezen je razlog spora med nama. Kaj bi bilo, ko bi šlo zares? Res, ne mislite več na poroki!“

„Ne,“ je rekel, „predolgo sem koval ta načrt in samo to mi lahko omogoči moj veliki cilj. A za sedaj vas ne bom več silil. Jutri odpotujem v glavno mesto. Tam imam veliko prijateljev, rad bi se poslovil od njih. Štirinajst dni me ne bo, medtem pa premislite mojo ponudbo.“

Tako. On je svoje povedal.

Ko sem stopala ob njem proti domu, sem po njegovem mrzlem molku dobro čutila, kako mu je pri srcu: razočaranje gospodovalne, neizprosne narave, ki je naletela na odpor tam, kjer je pričakovala predajo, nemoč hladne, neupogljive volje, ki je v drugem človeku odkrila čustva, s katerimi se ni mogla strinjati. Skratka, kot človek bi me rad prisilil k poslušnosti, le kot kristjan je potrpežljivo prenesel moj odpor in mi dal rok, do katerega naj bi si premislila.

Ko je zvečer poljubil sestro, se mu je zdelo prav, da mi ne da niti roke. Molče je odšel iz sobe. Mene, ki sem čutila do njega vsaj prijateljstvo, je zbolelo, ker je opustil to, kar je sicer vsak večer storil. Tako mi je bilo hudo, da so mi zalile oči solze.

„Vidim, da sta se z Džonom na prehodu po barju sporekla,“ je rekla Diana. „Pohiti za njim! Gotovo siji v veži in čaka: rad bi vse popravil.“

V takem primeru me zapusti ves ponos. Od nekdaj sem bila rajši srečna kot dostojanstvena. Stekla sem za njim. Stal je pod stopnicami.

„Lahko noč, Džon,“ sem rekla.

„Lahko noč, Jana,“ je mirno odgovoril.

„Vsaj roko mi dajte,“ sem dodala.

Kako hladno, mlahavo mi jo je podal! Bil je močno užaljen zaradi tega, kar se je zgodilo. Nobena nežnost bi ga ne ogrela, nobena solza ganila. Ni poznal srečnega trenutka sprave, ne veselega nasmeha, ne velikušne besede. Le kristjan v njem je bil spet potrpežljiv in dobrohoten.

Ko sem ga vprašala, ali mi je odpustil, je odgovoril, da nima navade nositi žalitev v spominu. Da mi nima kaj odpustiti, ker ni bil užaljen.

Po teh besedah je šel. Bilo bi mi ljubše, ko bi me bil pobil na tla.

Naslednji dan ni odpotoval v glavno mesto, kakor je rekel. Za cel teden je preložil odhod. Med tem časom mi je dal čutiti težko kazen. Ne da bi napravil eno samo nevljudno kretnjo, ne da bi mi z eno samo besedo kaj očital, mi je dajal brez prestanka vedeti, da sem popolnoma zaigrala njegovo naklonjenost.

Odpustil mi je besede, da preziram njega in njegovo ljubezen, ni jih pa pozabil. In jih ne bo do konca življenja.

Ni se ogibal pogovora z menoj. Kot po navadi me je vsako jutro celo poklical k svoji pisalni mizi. Z

mano je govoril na zunaj kot doslej, ni pa dajal nobenemu stavku več tistega priznanja kot prej. Zame je bil kakor iz marmorja.

Tako me je dolgo trpinčil. Čutila sem, kako bi me ta človek, čist kot najgloblji izvir, brž spravil na oni svet, ko bi bila njegova žena, ne da bi preli eno samo kapljo moje krvi in ne da bi se njegova čista vest omadeževala z najmanjšo mislijo na zločin. Ni trpel zaradi najine odtujitve in ni hrepenel po spravi.

Nekega večera sem ga po naključju videla, kako se je ob sončnem zahodu sprehajal po vrtu. Hotela sem še enkrat poskusiti in si pridobiti njegovo prijateljstvo. Šla sem ven in stopila k njemu:

„Džon, vsa nesrečna sem, ker ste še vedno hudi name. Bodiva spet prijatelja.“

„Upam, da sva prijatelja,“ je rekel mrzlo in še kar naprej opazoval vzhajajoči mesec.

„Ne, Džon, nisva več prijatelja, kakor sva bila.“

„Jaz vam ne želim nič slabega.“

„Kot vaša sorodnica bi si želela nekoliko več pri-srčnosti kot pa je izkazuje vsakemu tujcu.“

„Seveda, pravico imate do tega.“

Te besede, izgovorjene z brezbriznim glasom, so bile dovolj poniževalne. Najrajši bi se obrnila in odšla.

„Ali se morava res tako ločiti, Džon?“ sem vprašala.

Zdaj me je pogledal:

„Kaj, ali ne pojdete z menoj v Indijo?“

„Saj ste sami rekli, da ne morem iti, če se ne poročim z vami.“

„In se ne mislite z mano poročiti?“

„Ne. Vztrajam pri svoji odločitvi.“

„Zakaj ne?“

„Ko bi se poročila z vami, bi me ubili. Že zdaj me ubijate.“

Prebledel je.

„Da vas bom ubil? Da vas ubijam? Teh besed ne bi smeli izreči.“

Dolgo sva molčala. Potem je dejal:

„Ženska, pa četudi pomočnica, ki ni moja žena, mi nič ne koristi. Torej je jasno, da ne morete z mano.“

Odprl je vrtna vrata, odšel skozi njega in se odpravil v dolino. Kmalu mi je izginil izpred oči.

Ko sem se vrnila v sprejemnico, sem našla Diano ob oknu. Položila mi je roko na rame in me nekaj časa nepremično gledala v oči.

„Jana,“ je dejala, „kako to, da si zadnje čase vedno nekam razburjena in blede? Nekaj se s tabo dogaja. Povej mi, kaj imata z Džonom! Marija in jaz sva prišli do prepričanja, da bi se Džon najbrž rad s teboj oženil.“

„Ja, to je.“

Plosnila je z rokami:

„In ga boš vzela? Potem ostane v Angliji.“

„Ne, Diana. On si je s poroko hotel zagotoviti le primerno pomočnico za v misijone.“

„Kaj hoče, da greš z njim v Indijo?“

„Seveda.“

„Neumnost! Ti ne bi niti tri mesece tam vzdržala. On ti ne bi dovolil počivati niti v najhujši vročini.“

„Ko sem se mu prejle ponudila, da grem z njim kot pomočnica in ne kot žena, je bil zaradi tega strašno ogorčen.“

„Iz česa sklepaš, da te nima rad?“

„Sama bi morala slišati, kako je govoril o tem. Kar naprej je zatrjeval, da ne potrebuje tovarišice zase, ampak za svojo službo. Rekel je, da sem naravnost ustvarjena za delo in ne za ljubezen. Če pa nisem ustvarjena za ljubezen, potem po mojem mnenju tudi za zakon nisem. Ali ne bi bilo strašno, Diana, ko bi bila vse življenje zvezana z možem, za katerega ne bi bila drugega kot koristno orodje?“

„To bi bilo nevzdržno.“

„Saj je dober človek, a neusmiljeno pozablja na čustva in pravice malih ljudi in ima pred očmi samo svoje velike cilje. Zato je za nepamembne osebe boljše, da mu ne hodijo na pot, ker bi jih lahko pogazil.“

Ko sem videla, da je Džon spet prišel na vrt, sem brž odhitela po stopnicah navzgor.

Z njim sem se kajpak morala srečati pri večerji. Mislila sem, da ne bo spregovoril z mano niti besedice, in prepričana sem bila, da se je povsem odrekel svojemu ženitnemu načrtu. Pa sem se v obojem zmotila.

Nagovoril me je kot po navadi.

Po večerji smo se od njega poslovile. Nameraval je odpotovati drugo jutro navsezgodaj. Diana in Marija sta ga poljubili in šli iz sobe: najbrž jima je namignil. Jaz sem mu ponudila roko in mu želela srečno pot.

„Hvala vam, Jana! Kakor sem rekel, se bom čez štirinajst dni vrnil iz glavnega mesta. Ta čas vam je še na razpolago, da stvar dodobra premislite.“

Govoril je resno in ljubeznivo. Njegov pogled ni bil pogled ljubimca, ki gleda svojo izvoljenko, ampak pogled pastirja, ki kliče svojo izgubljeno ovco. Do njega

sem naenkrat začutila spoštovanje, tako veliko spoštovanje, da se me je polastila skušnjava, da bi se nehala z njim bojevati. A ko bi sedaj popustila, bi ravnala proti zdravi pameti. Vendar se tega v tistem trenutku nisem zavedala.

„Lahko bi se odločila,“ sem rekla „ko bi zanesljivo vedela, da je božja volja, da se z vami poročim.“

Položil mi je roko na glavo in me z obema rokama objel, skoraj kakor bi me imel rad. A dobro sem poznala razliko, vedela sem, kaj se pravi, biti ljubljen. A kot on sem tudi jaz pregnala vsako misel na ljubezen in mislila samo še na dolžnost. Bojevala sem se samo še z nejasnostjo v svoji notranjosti. Bila sem bolj iz sebe kot kdajkoli.

Vse v hiši je bilo tiho. Zdi se mi, da so vsi, razen Džona in mene, že legli k počitku. Edina sveča je ugašala. Srce je utripalo močno in hitro.

Naenkrat se mi je zazdelo, da sem od nekod zaslišala glas:

„Jana! Jana! Jana!“ Drugega nič.

„O, Bog, kaj je to?“ sem dahnila.

Od kod je glas prihajal, ni bilo mogoče vedeti. Menda je prihajal iz veselja. Od kje blizu vsekakor ne. Le to vem, da je bil to človeški glas, meni dobro znani, ljubljeni, nepozabni glas Edvarda Ročestra. Klical je proseče, roteče, poln bolečine in obupa.

„Prihajam!“ sem zakričala. „Čakaj me!“

Strgala sem se Džonu, ki me je hotel zadržati. Prosila sem ga, naj me nič ne sprašuje in naj odide, ker hočem biti sama. Takoj me je ubogal.

Odšla sem v svojo sobo in zapahnila za seboj. Padla sem na kolena in molila. Bilo mi je, kakor da se je moja molitev dvignila prav v bližino Vsemogočnega. Moja duša se je topila od hvaležnosti.

Vstala sem. Potem sem legla v posteljo in hrepeneče čakala jutranje zore.

(Se bo nadaljevalo)

Poljčane
pri Konjicah

slovinci

po evropi

anglija

BLACKBURN — Po skoraj dveletni bolezni je 4. avgusta umrl g. A. Cusin v starosti 65 let. Pokojni je bil rojen pod Belo pri Tolminu. Z družino je prišel kot begunec v Anglijo leta 1959; s pridnim delom in velikimi žrtvami so si Cusinovi kmalu kupili lastni dom v Blackburju blizu Manchestra. Pred dvema letoma se je g. Cusin hudo ponesrečil pri delu; odslej se je njegovo zdravje naglo slabšalo, dokler ga tragična smrt vse prezigodaj ni vzela družini. Pokojnik zapušča ženo in dve hčerki, ki jim

izrekamo globoko sožalje. Naj jim Bog da moči, da bodo mogle vdanost sprejeti božjo voljo, ter jim olajša osamljenost v tujini!

Naj pokojni v miru čaka dneva vstajenja!

LONDON — G. Luka Sekolec je z odliko diplomiral na londonski politehnični univerzi iz elektronske stroke. Diplomiranec je takoj dobil službo na isti učni ustanovi kot asistent, hkrati pa bo pripravljaval doktorsko tezo. — Čestitamo!

avstrija

ŠTAJERSKA

GRADEC — Ne oglašamo se veliko. Mogoče pa le koga zanima, kaj je novega med Slovenci v Gradcu.

V poletnih mesecih se ne shajamo ravno „množično“ pri naši nedeljski maši. Ta je namreč vsako nedeljo in zapovedan praznik ob pol deseti uri pri minoritih (cerkev Maria Hilf pri Südtiroler Platzu). Prečudno ni, da nas je bolj malo. Saj smo blizu domovine in mnogi se za nedelje odpeljejo domov. Sobota, nedelja doma med svojci, v domači cerkvi, pri nujnem delu — s čim bi mogel to odtehtati, četudi vožnja nekaj stane!

Vendar smo napravili kar dva skupinska izleta. En avtobus je privabil Nežidersko jezero in gradiščansko vino; drugo skupino je zvalil „haložan“ in lepe zasanjane

Svete gore ob Sotli. Bistriški gospod župnik nas je obdaril s prijaznimi besedami in z lepo razlago zgodovinske in sedanje pomembnosti te božje poti. Skozi Rogaško Slatino, preko Svetine nad Celjem smo se prepevaje vrnili v Gradec, v trdo vsakdanjost. Sedajle za pozno jesen in zimo bomo ostajali bolj v delovnih krajih; zato se bomo številneje zbirali dopoldne pri naši maši; popoldne pa se vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu snidemo ob štirih pri pevske vaji. Nato gremo v naše prostore pod minoritsko dvorano. Tam si zopet zapojemo, si pogledamo kako skioptično predavanje ali pa se ob okroglih melodijah zavrtimo. Tade nedelje niso predolge.

Pridite še drugi, če nimate predaleč, prostora je dovolj.

Slovenski duhovnik za avstrijsko Štajersko pa sporoča:

Skupine in poedinci Slovenci na Štajerskem, ki niste v Gradcu, javite se! Napišite mu na dopisnici svoj naslov in za vas primeren čas, pa vas bo prišel ob priložnosti obiskat. Tudi želje, ki jih morda imate, mu sporočite. Njegov naslov je: Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz.

belgija

LIEGE—LIMBURG

Mladi pari: V Bruslju je g. dr. Milan Roex, zdravnik, meseca aprila sklenil zakonsko zvezo z gdč. Imeldo Limbourg. Mladima zakoncema toplo čestitamo in želimo vso srečo!

V Hasseltu sta se v avgustu poročila gdč. Berta Gorinšek in g. Arthur Driesen. Tako gdč. Berta po dobrih 15 letih trpljenja, ko je bila stalno priklenjena na bolniško posteljo, začena novo življenje. Njene sreče se veselimo tudi mi in ji iskreno čestitamo!

Naši pokojni: V Vuchtu je ga. Mimi Mastnak, stara 43 let, vzela pretirano mero usipalnih sredstev in zaspala s cigareto v roki. V ognju, ki je nastal v postelji, je nesrečnica dobila smrtonosne opekline, katerim je podlegla po nekaj dneh

Pri Škaperjevih v Derbyju smo krstili malo Anico, ki je razveselila ne samo starše, ampak predvsem tri bratce. Vsem želimo vse najboljše!

Ob krstu Friderika Keča v Parizu

trpljenja v bolnici. Sinu in bratoma izrekamo iskreno sožalje! Pokojnice se spominjajmo v molitvi!

V Eisdenu je nenadoma umrla 70-letna ga. Muc, po rodu Avstrijka, žena našega rojaka g. Blaža Muca. Bila je skrbna gospodinja in je zvesto skrbela za svojega moža, ki je že več kot leto dni na bolniški postelji. Tudi nje se spominimo v molitvi!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsa ko nedeljo popoldne ob petih v cerkvi Sv. Vincencija Pavelskega,

Helena Kovač je bila krščena (Pariz, St. Martin-du-Tertre/95/)

Poroka Martina Pal in Irène Kessarín (Bligny, Essone)

95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 250-89-93 — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku, 636-80-68.

Pri krstu sta bila vključena v božje ljudstvo Frank Simičič, sin Ivana in Ane, roj. Eljuga, ter Friderik Keča, sin Mateja in Elizabete, roj. Ftičar.

Naši novi misijonarji: V nedeljo, 10. oktobra, smo se pri sveti maši poslovili od g. Janeza Puhana, lazarista, rojenega 1942 v Bogojini; leta 1969/70 je po novi maši pomagal leto dni v Parizu pri delu med našimi izseljenci, nato je bil leto dni študijski prefekt v St. Jakobu ob Savi, sedaj pa odhaja kot misijonar na Madagaskar, kjer deluje že pet slovenskih misijonarjev. Istočasno smo se poslovili od usmiljenke sestre Amande Potočnik, ki je doma iz Škofje Loke. V družbo usmiljenih sester je stopila v Beogradu, kjer je delovala pet let. V misijonih bo poučevala v gospodinjski šoli, kot katehistinja bo

pa poučevala madagaskarsko mladino v verskih resnicah.

Naši rajni: 26. septembra je po dolgi in neizprosni bolezni zaspala v Gospodu in bila pokopana na pokopališču Issy-les-Moulineaux sestra Ivana Janša iz družbe redovnic Notre-Dame de Sion. Pokojna sestra je bila stara 53 let, doma na Dovjem pri Mojstrani; v samostan je stopila leta 1938 v Marseillu.

2. oktobra je umrl po dvakratni operaciji na isti bolezni in bil pokopan na pokopališču v Ivry Stefan Balažic; pokojni je bil rojen leta 1900 v Gornji Bistrici, v Franciji je živel in delal 40 let. Doma zapušča ženo in dva sinova.

Oba pokojna sta zadnje mesce veliko trpela. Naj jima bo njuno

Marija Pal in Allain Vincent sta si pred oltarjem obljubila zvestobo (Chilleurs-aux-Bois).

Milena Udovč in Gérard Vidal sta si v cerkvi v La Machine (Francija) obljubila večno zvestobo.

srečanje s Kristusom začetek novega življenja, vsem njihovim pa iskreno sožalje.

Starše opozarjamo na *verouk* njihovih otrok (vsako drugo nedeljo ob 14,45 na 23 rue Oudinot, Paris 7°), vse pa na *Mohorjeve knjige za leto 1972*, ki jih ne pozabite naročiti.

LA MACHINE (Nièvre)

Zopet je eden izmed nas odšel v večnost. Karel Kapelar je 26. junija umrl v svojem 49. letu. Doma je bil v Mali Loki pri Zidanem mostu. Ko je imel 4 leta, je prišel v Francijo, kjer je potem delal vse življenje. Naj počiva v miru!

Sveta maša za Slovence bo v nedeljo, 21. novembra ob 11,15.

PAS-DE-CALAIS

Za *verne duše* in ves mesec november se bomo spominjali naših umrlih ne samo z okrasitvijo njihovih grobov za dan mrtvih, ampak še bolj z molitvijo in dobrimi deli. Služba božja in obisk pokopališč bo po urniku preteklih let. V Bruay-en-Artois na Vse svete popoldne z mašo ob 17. uri. V Méricourt-Mines 2. novembra z mašo ob 10. uri in v Liévinu z mašo ob 17. uri.

V večnost so odšli: Amalija Zu-

pančič, roj. Hribovšek, soproga pokojnega Blaža Zupančiča, je umrla v avgustu nepričakovano, ko je prišla v bolnico na pregled. S skrbno vzgojo otrok in z vzornim gospodinjstvom je bila svojemu pokojnemu možu zlasti v zadnji bolezni v veliko oporo. Vsi so posebno občudovali njen vrt, bila je namreč velika ljubiteljica cvetic. Pokopali smo jo poleg njenega soproga v Meurchinu ob udeležbi rojakov in domačinov. Naj se spočije v Gospodu!

V Bruay-en-Artois je preminil Alojz Pungerčar na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra, v starosti 72 let. Pokopan je na pokopališču Fosse 6. Zlasti njegova obolela žena, kateri je stregel z vso požrtovalnostjo, bo pokojnega soproga silno pogrešala. Pokoj njegovi duši!

19. septembra je v Ricametz-Foufflin pri St. Pol-sur-Ternoise po dolgi, hudi bolezni zatisnil svoje trudne oči Štefan Kavaš, prekmurški rojak, star 51 let. Bil je zidar in bil rad ubožnejšim na uslugo. Vsa vas in okolica se je zbrala k pogrebu, da vsi pogrebci niso mogli v cerkev. Poleg žene zapušča hčer in nečaka. Naj bo Gospod njegovo veliko plačilo!

27. septembra je za silikozo preminil v Lensu Stanko Gajšek. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Vsem sorodnikom naših pokojnih iskreno sožalje!

TUCQUEGNIEUX—MARINE

Počitnic je konec. Gore in morje nas vsako leto kakor silni magnet pritegnejo k sebi. Nevarnost potovanja je velika, vendar smo se vsi srečno vrnili, hvala Bogu!

V Gorah nad Idrijo je pel meseca julija prvo sv. mašo g. Jože Mikuž. Njegov oče, kmet in priden delavec, je bil svoj čas zaposlen tudi v Franciji. Tudi iz Tucquegnieuxa so se nekateri udeležili lepe slovesnosti. Čestitamo novomašniku in staršem!

Poroke: Senegačnikov France se je poročil z nevesto Jeanine Thomas, Fajfarjeva Evelina je pa obljubila zakonsko zvestobo Jeanu Michelu Sancieru.

V soboto, 2. oktobra, je aumeško slovensko društvo priredilo *vinso trgatav*. Nabito polna dvorana je pokazala, kako priljubljena je ta vsakoletna prireditel. Želeli bi, da bi nam prihodnje leto igrali godci iz Slovenije in pa, da godba ne bi bila tako močna ter oglušujoča.

Marinsko cerkev, kjer imamo vsak mesec tudi Slovenci svojo slovensko mašo, zdaj pridno obnavljajo, popravljajo in lepšajo. Največ za slug pri tem imata Zupanova in Jurcetova družina. Naj jim Bog povrne njihovo veliko požrtovalnost!

Prihodnja naša služba božja bo 14. novembra ob šestih zvečer. Tudi to je neke vrste trgatav, duhovna in duševna. Poizkusimo jo razumeti in doumeti ter pridimo čim številneje v cerkev!

italija

RIM

Sedaj imamo mašo vsako nedeljo popoldan v „Sloveniku“ na Via Appia Nuova 884. Seveda se tudi radi pogovorimo o vseh zadevah, ki nas zanimajo. Društvo „Slomšek“ je ohranilo zase vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Oba jezuita, ki sta študirala v Rimu, gg. Lojze Bratina in Tomaž Podobnik, sta bila posvečena v domačih škofijah že 29. julija. G. Matej Rus pa je bil posvečen 16. oktobra v Rimu ter je imel novo mašo naslednjo nedeljo. O vsem bomo podrobneje poročali prihodnjič.

MILAN

Z oktobrom smo spet začeli z *mašo za Slovence v Milanu*, le da sedaj nismo več pri Sv. Ambrožu, ampak pri Sv. Tomažu v ulici Broletto, ki je blizu milanske stolnice. Spet so se nam pridružili Hrvati. Po maši smo pa v bližnjem salonu imeli kratek razgovor in tudi zabavo. Naslednja sv. maša bo 7. novembra.

Tudi krst smo imeli. V Magenti je bila že 31. julija *krščena* Bernardeta Nataša Harej. Naj bi rastla v starosti in modrosti pri Bogu in pri ljudeh!

nemčija

Spremembe in novi naslovi slovenskih duhovnikov v Nemčiji

Dr. Franček Prijatelj je prišel za dušnega pastirja v Frankfurt. Njegov novi naslov: 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II, tel. 0611 — 61 02 92.

Janez Demšar je prišel na službeno mesto v Reutlingen. Njegov naslov: 741 Reutlingen, Kreuzeiche 7, pritličje.

Feliks Grm je prevzel novo službeno mesto v škofiji Eichstätt. Stanuje: 8070 Ingolstadt, Unterer Graben 33-II.

P. Janko Bohak je za nekaj mesecev nadomestil dr. Štefana Steinerja v Berlinu. Naslov in telefonska številka sta isti kot doslej.

Dr. Franc Felc je prevzel nov dušnopastirski okoliš. Iz Stuttgarta se je preselil v Ravensburg, v bližino Bodenskega jezera. Njegov novi naslov se glasi: 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13.

PRAVNI NASVETI

A. M., München

Pet mescev ste vplačevali na račun varčevanja, zdaj pa nameravate oditi za stalno domov. Pravite, da ste slišali, da vam mora podjetje ta znesek vrniti, predno odidete, ono pa tega noče.

Ker ste na račun varčevanja vplačevali tako kratek čas, se vam vsekakor izplača znesek izterjati, čeprav izgubite nagrado, ki pa bi bila pri znesku, kot ga navajate, malenkostna. Treba je le na banko, kjer ste denar vplačevali, vložiti zahtevek, s pripombo, da odhajate za stalno domov. Banka vam bo znesek izplačala, odbila pa bo davek na osebni dohodek (Lohnsteuer), ker so bila ta plačila prej neobdavčena.

J. G., Ljubljana

V Nemčiji ste delali samo 11 mesecev, nato ste se za stalno vrnili domov. Vprašujete, če je res, da vam vrnejo denar, ki ste ga vplačevali za pokojninsko zavarovanje.

Res je! Če se ne nameravate več vrniti v Nemčijo, lahko znesek, ki ste ga vplačevali za pokojninsko zavarovanje (Rentenversicherung),

izterjate, vendar šele po dveh letih. Zahtevek lahko vložite samo na obrazec *Ju 208*, ki ga prejmete na Republiškem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani. Važno je, da takrat potrdi obrazec pristojni Komunalni zavod za socialno zavarovanje, vaš podpis na njem pa potrdi pristojna občina. Zahtevek lahko vložite sami ali preko pristojnega Komunalnega zavoda. Teh 11 mesecev se vam potem ne šteje v delovno dobo.

(Ker vas je, kakor navajate, podjetje poslalo v inozemstvo, poizkusite urediti zadevo s podjetjem, da vam morda ono prizna delovno dobo v Jugoslaviji.)

SEVERNO PORENJE IN VESTFALIJA

OBERHAUSEN—STERKRADE

„Kolikor jezikov znaš, toliko moč veljaš,“ so nam včasih starši ponavljali, ko smo si še kot mladi študentje belili glave z učenjem kakega tujega jezika. Tudi slovenski starši iz Oberhausena so prišli do prepričanja, da bi bilo škoda, če bi njihovi otroci zanemarili znanje slovenskega jezika, materinega jezika, ko pa se ga lahko mimogrede nauče. Zato so se v tako lepem številu odzvali vabilu krajevnega slovenskega duhovnika, ki otroke poučuje, in poslali svoje otroke k sobotnemu slovenskemu pouku.

Občudovanja vredni so ti otroci! Skoraj vsi že kar dobro berejo, počasi se bodo navadili še govoriti in pisati. Tudi deklamirali jih ni nič sram. Če gre pa za slovensko petje, se jim zbudi na dnu srca pravi Slovenec, ki s svojo pesmijo čuti. Bog daj, da bi starši in otroci z istim navdušenjem nadaljevali, kot so pred kratkim tudi začeli! Znanje slovenskega jezika bo tem otrokom dragocen ključ, ki jim bo odprl zaklade materinega jezika in slovenske kulture.

Slovenci v Severnem Porenju in Vestfaliji se radi zbiramo ne samo pri slovenskih mašah in romanjih, ampak tudi tam, kjer se lahko prav po domače in pošteno razveselimo. Tako je bilo na zadnji *vinški trgatvi*. Čeprav so se udeležili naše veselice tudi zastopniki drugih narodnosti in nekaj domačinov, je

(Dalje na str. 20)

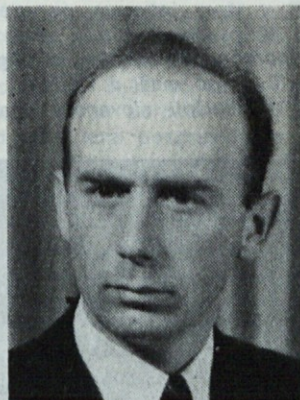
NOVA DUHOVNIKA ZA SLOVENCE V NEMČIJI

Spet sta prišla iz domovine dva nova slovenska duhovnika in prevzela duhovniško skrb za naše rojake v Nemčiji. Na kratko ju predstavljamo:

FELIKS GRM je dolenski rojak, doma v Dobrniču na Dolenjskem. Letnik 1939, za duhovnika posvečen leta 1965 v Ljubljani. Do sedaj je bil za kaplana v St. Vidu—Ljubljana in v Cerkljah na Gorenjskem.

Njegovo delovno področje so škofije Bamberg, Regensburg in Eichstätt na Bavarskem. Stanoval bo in župnijski urad bo imel v Ingolstadtu.

JANEZ DEMŠAR je že več let v Nemčiji, zato mu novo službeno mesto ne bo delalo večjih preglavic. Rojen 1941, posvečen za duhovnika leta 1968 v Ljubljani. Je radovljiški rojak, pristni Gorenjec. Bil je za kaplana v Uhingenu in Bierlingenu, sedaj pa je prevzel skrb za Slovence v škofiji Rottenburg na Württemberskem.

V Oberhausen-Sterkrade sta se poročila Franc Salberger in Nada Bertoncelj

To smo pa mi, slovenski šolarji iz Oberhausena, ki se pridno učimo slovenščine in veselo prepevamo.

vse potekalo v najlepšem redu in v splošnem zadovoljstvu. Naši prijatelji iz Bosne bi si želeli namesto polke in valčka tudi kako bosansko kolo. Tudi za to bo drugič poskrbljeno. Naj bi bilo vsem ustrezno, ki se hočejo z nami veseliti.

To pot so prvič nastopili tudi otroci slovenske šole iz Oberhausena. Čeprav imajo pouka le pol-drugo uro na teden, so se kar dobro odrezali. Zapeli so „Eno rož'co ljubim“ in „Barčica po morju plava“. „Zlato ptičko“ Otona Župančiča je deklamirala Justinova Mag-

da iz Oberhausena. Mlade izvajavce so navzoči nagradili z bogatim ploskanjem. Na sporedu je bil tudi srečolov, katerega glavni dobiček je bil „pol jurja“ vredni televizijski aparat. Razumljivo je, da smo si ga vsi želeli in ga skušali zadelati, saj je tokrat stal samo 50 pfenigov. Toda sreča je bila naklonjena le Zupanovemu Metodu iz Essena, ki se je veselice udeležil le slučajno in tako tudi slučajno odnesel glavni dobiček.

Za pošten smeh so skrbele zabavne točke, pri katerih so spretno sodelovali naši fantje in dekleta. Ura je bila že skoro ena ponoči, ko so zadoneli zadnji akordi in želeli vsem navzočim lahko noč.

Romanje v Kevelaer je za Slovence, ki živijo v deželi Severnega Porenja in Vestfalije, postalo že kar tradicionalno. Vsako leto, na zadnjo nedeljo v septembru, nas popelje pot v ta romarski kraj, ka-

mor so romali ne samo naši prvi naseljenci, rudarji, pod vodstvom zaslužnega nemškega duhovnika Avgusta Hegenkötterja, ampak kamor so radi prihiteli tudi Slovenci iz domovine in iz daljne tujine. Brez dvoma je tudi lepo sončno vreme omogočilo, da so se tega verskega srečanja lahko udeležili tudi rojaki iz zelo oddaljenih krajev; saj so nekateri prevozili skoraj 300 kilometrov, da so se romanja udeležili.

Pred mašo je bilo dovolj prilike za spoved. Maševal nam je msgr. dr. Pavel Robič, ki je več kot petindvajset let deloval kot izseljenski duhovnik za Slovence v Italiji. Med mašo smo navdušeno molili in prepevali. Po litanijah Matere božje je mogočno zadonela „Marija, skoz življenje“, ki smo jo na željo navzočih staronaseljencev še enkrat zapeli ob slovesu pri Marijini kapelici. Marsikatero oko je bilo rosno ob tako navdušenem petju. Marija, skoz življenje voditi srečno znaš: Vodi nas, da ne bomo izgubili prave poti, da ne bomo v blagostanju postali prevzetni, da bomo ohranili čuteče srce za Boga in za dobrine, ki ne minejo!

Kaj hitro je minilo lepo popoldne. Sonce se je že nagibalo k zatonu, ko so se od Kevelaerja poslavljali zadnji slovenski romarji.

KREFELD

Na tretjo nedeljo v septembru se nas je v cerkvi sv. Martina zbralo nepričakovano lepo število roja-

Novoporočenca Jožeta in Agato Ribarič so po maši v Krefeldu obdali tamkajšnji slovenski rojaki.

kov. Kot da bi vedeli, da bo ta dan nekaj posebnega. Vse je bilo praznično. Zadonele so orgle, kar pri nas v Krefeldu ni v navadi, ker nimamo organista. *Pred oltar sta stopila* naša prekmurska rojaka Jože Ribarič iz Lendave in Agata Kranjec iz Hotize, da skleneta zakonsko zvezo pred Bogom in navzočo Cerkvijo, malo slovensko Cerkvijo v tujini. Navdušeno petje in molitev navzočih je pripomoglo, da sta se novoporočenca počutila, kot bi bila doma v Prekmurju; pa ne samo novoporočenca, ampak tudi vsi ostali smo za trenutek pozabili, da smo na tujem. Mladi fantje in dekleta so pri tem mislili na življenjski korak, ki jih prav gotovo še čaka, drugi pa so obujali spomine na lepe trenutke in nepozabna doživetja preživetega zakonskega življenja.

Obenem, ko želimo novoporočencema vso srečo in božji blagoslov, želimo tudi ostalim, da bi kmalu lahko zopet zaživel normalno družinsko življenje doma ali pa na tujem.

KRSTI: V Erkrathu pri Düsseldorfu je bila krščena Marija Magdalena Guček, hči Stanka in Rozalije, roj. Koprivc; v Hildenu je bila krščena Tatjana Krofič, hči Alojza in Stefanije, roj. Klemenčič; v Oberhausen-Sterkrade so bili krščeni: Elizabeta in Tomaž Pate, hči in sinček Janeza in Marije, roj. Šmit; Martina Stropnik, hči Cirila in Ivanke, roj. Lindi; v Krefeldu pa: Marija Hozjan, hči Štefana in Marije, roj. Antolin.

Poročili so se: Martin Davorin Skumavc iz Ljubljane in Elizabeta Margarita Benten iz Wachtuma; Peter Ernst Christoffer iz Røbela in Marija Ochs iz Raven na Koroškem; Franc Salberger iz Mojstrane in Nada Bertoncelj z Jesenic.

Novorojenčkom in novoporočencem obilo božjega blagoslova!

HESSEN

Slovensko cerkveno občestvo v Darmstadtu je sprejelo za člana Kristusove Cerkve dvojčka Petra in Štefana Schäffer. Med redno slovensko mašo ju je *krstil* izseljenki uhovnik Franček Prijatelj.

Tudi v Frankfurtu smo imeli dvojni krst. V nedeljo, 10. oktobra, je

med slovensko mašo msgr. Orehar iz Argentine krstil dvojčka Ksenijo in Petra Žibert.

Bog daj srečo in zdravja! Vsi si želimo, da bi starši in botri te naše najmlajše brate v Kristusu privedli do zavestnega krščanskega življenja!

BADEN-WÜRTTEMBERG

V Buchen/Odenwald sta prinesla h krstu med mašo septembra mlada starša Ladislav Ujlaki in Slavica, roj. Gjura, iz Sr. Bistrice, svojega prvega otroka Valerijo.

V romarski kapeli na Letzenbergu, župnija Malsch pri Heidelbergu, sta si v začetku oktobra v družbi majhne skupine znancev in prijateljev *obljubila zvestobo* Olga Nikl iz Zgor. Jurjevskega dola in Anton Zep iz Velenja.

Obema mladima družinama naše najboljše želje in božji blagoslov!

WÜRTTEMBERG

V nedeljo, 26. septembra, smo šli gledat *pasijonske igre* v Thiersee na Tirolskem. Udeleženci, bilo jih je poln avtobus, so bili zelo navdušeni nad doživetim izvajanjem igre o Kristusovem nastopu in trpljenju. Najrajši bi te igre še enkrat gledali. „Kaj takega bi moral videti vsak človek!“ je bila njihova splošna sodba.

V kraju Thiersee igrajo pasijonske igre že od leta 1799. Ponovijo jih vsakih deset let. Sodeluje nad 100 igravcev, samih domačinov. V letošnjem poletju so igro predva-

Patejeva dvojčka Elizabeta in Tomaž bosta dobra pevca kot njuna mati; saj sta to dobro lastnost pokazala že pri krstu.

jali 29-krat in vsakokrat je bila dvorana polna. Thiersee je svetovno znan kraj.

Obisk pasijonskih iger je bil hkrati lepo izletno doživetje v Tirolah, o katerih poje celo naša narodna pesem „Moj fantič je na Tirolsko vandral...“

Novoporočenci: Na družabnem večeru po mesečni maši v Spai-chingenu je bilo v soboto, 25. septembra, pravcato srečanje mladih poročencev. Sešli so se kar štirje pari, ki so se poročili kratko prej. Med njimi smo pozdravili Franceta Kluna iz Sajeveca z Jožico Penca

Idila v Esslingenu. Malo podjetnosti in dobre volje je bilo treba in Podjavorškovi imajo kam z otroki v prostem času. Od mesta so vzeli v najem vrtniček, kjer je kaj hitro stala koliba. Pri odprtju so ji dali ime „Dom pri Katrici“, kot je ime Podjavorškovi gospe (prva desno).

V Geislingen/Steige na Württemberškem sta letošnjo jesen prvokrat prestopili šolski prag Bartolova Julka in Majeršičeva Sabinca. Težji kot šolska torbica je ta dan veliki škronicelj sladkih dobrot, ki ga na prvi šolski dan prinesejo otroci po stari navadi s seboj.

iz Ržišča; Franca Prestorja iz Šenčurja pri Kranju z Angelco Mohar iz Loškega potoka; Alojza Lušina iz Lipovšice z Olgo Grže iz Malega Loga ter Viktorja Cizla iz Sv. Jurija z Emo Petovar iz Maribora. Kaj podobnega se res redko pripeti, zato je veljala naštetim parom posebna pozornost vseh navzočih. —

V Konstanzu je bila med slovensko mašo krščena Prendlova Monika iz Radolfzella.

K zgornjim parom omenimo še poroko Julija Zupana iz Vodic z Marijo Jerman iz Marije Reke, ki je bila v Bad Wimpfenu. V Lippoldsweyerju pri Backnangu pa sta se poročila Danica Živkovič in Anton Rakuš. — Tople čestitke vsem skupaj!

Novorojenčki: Družinski naraščaj so dobile naslednje družine: v Geislingen/Steige Janez in Magdalena Bartol sinka Henrika; v Bad Wimpfenu Julij in Marija Zupan hčerkico Gretko; v Schwäbisch Gmündu Volfgang in Veronika Linde sinka Mihaela; v Ruitu Ivan in Anica Glavica hčerko Helenco. V Stuttgartu je bila krščena Brigita, hči Bruna-Ivana Krošlja in Ide, roj. Cmager; v Zuffenhausenu pa Robert, prvorojenček Leopolda Skrbinska in Ljudmile, roj. Urbančič. — Tople čestitke!

Hude kazni za prometne prestopke sta dobila dva naša rojaka. Prvi je vozil avto brez šoferškega izpita, za kar je plačal 900.— DM kazni in se podal v nevarnost, da bo moral zapustiti Nemčijo. Drugi je vozil s 1,5 promila alkohola. Dobil je 800.— DM kazni in odvzem vozniškega dovoljenja za eno leto. Ta dva primera naj bosta voznikom v resno opozorilo, kako se ne sme voziti!

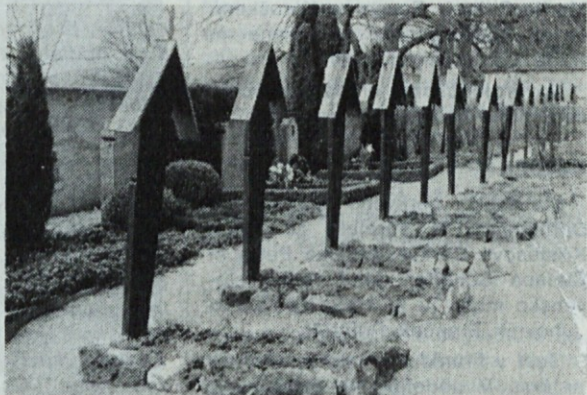
Novega slovenskega duhovnika, Janeza Demšarja, smo pozdravili v nedeljo, 3. oktobra, v Reutlingenu, kjer je opravil mašo za naše tamkajšnje delavce. Stanoval bo v Reutlingenu in od tam hodil maševat še v Kirchheim/Teck, Göppingen, Nagold in Spaichingen. Želimu mu veliko uspeha!

Dosedanji duhovnik v Stuttgartu, dr. Franc Felc, se posavlja od svojih tamkajšnjih rojakov in prevzema novo področje okoli Bodenskega jezera in ozemlje med Ravensburgom in Ulmom. Nemci imenujejo ta del Württemberga „Oberland“.

Ob tej priliki se duhovnik iskreno zahvaljuje rojakom na področju Stuttgarta in zapadnega Württemberga za vso naklonjenost, ki jo je v enajstih letih pri njih užival, za vso dobro voljo, vernost in sodelovanje pri njegovem dušnopastirskem delu, in jim zagotavlja, da jih bo vedno ohranil v najlepšem spominu. Istočasno pa pozdravlja tudi svoje nove rojake v Oberlandu in upa, da se bo enako srečnega počutil tudi med njimi.

In še to: V veliko veselje mu je bilo, da je ob svojem obisku v Ameriki preteklega avgusta po dolgih letih srečal tam zakonske pare, katere je svoj čas poročil tu v Nemčiji. Naprosili so ga, naj izroči pozdrave njihovim tukajšnjim prijateljem in znancem. Ti pari so: v Clevelandu Pavel in Pepca Hren, ki sta stanovala v Stuttgartu, v Torontu Janez in Fani Adamič in Franc in Ivanka Steržaj, ki so stanovali v Nürtingenu, in pa Albin in Olga Perko ter Anton in Amalija Ogrinc, ki so stanovali v Kirchheim/Teck.

Grobovi 19 Slovencev iz okolice Krškega, Cerkelj in Brežic. Med zadnjo vojno so bili izseljeni v Nemčijo in zdaj počivajo ob cerkvi benediktinskega samostana v Neresheimu.

BAVARSKA

Letošnje romanje v *Altötting* smo nastavili na zadnjo nedeljo v septembru. Vreme nam je bilo naklonjeno in niti ni motilo, da je na isti dan romalo na isto božjo pot 20 tisoč romarjev.

Še nobeno leto se nas ni toliko zbralo kot letos. Iz Münchna sta peljala dva posebna avtobusa poleg zasebnih avtov, od vseh koncev Bavarske se je nabralo lepo število naših ljudi.

Doživeto petje med mašo in popoldne med litanijami je bilo tujcem močno všeč, upajmo, da nič manj Bogu. Tudi k obhajilu je marsikdo pristopil. Sicer je bilo pa dovolj časa za obisk še drugih cerkva in za zasebno molitev.

Popoldne smo se zbrali na vrtu gostilne Schex. Gotovo bi se družabnost v zaprtem prostoru, ki nam je bil obljubljen, še bolj razživila, a je imelo tudi petje pod kostanji svoj čar.

Srečni smo se vračali domov, hvaležni za lepo nedeljo.

V Münchnu so se mladi spet zbrali k razgovoru in petju ob kitari, vsem pa je bila na voljo prva ura *Družinske posvetovalnice*. Pri *pevski vaji* smo pripravili ljudsko petje za naslednji mesec.

Krščen je bil v Münchnu Alojz Boštjan Bavdek, sin Alojzija in Ide, roj. Dolinar. Staršem čestitamo, otroku pa želimo vse dobro!

nizozemska

VSESLOVENSKA PRIREDITEV V HOLANDIJI

Vljudno vabimo na vseslovensko veselico, ki bo v soboto, 13. novembra 1971, v Heerlenu, v dvorani poleg frančiškanske cerkve na *Sittarderweg*.

Začetek bo ob 19. uri.

Program bo kot običajno. Sodeloval bo slovenski zabavni ansambel iz domovine.

Za dobro jedačo in zdravo pijačo bo dobro poskrbljeno.

Vabljeni ste rojaki iz Holandije, Belgije in Nemčije.

Pridite!

Povabite prijatelje!

Brat, sestra, tudi od vaju zavisi prijetno razpoloženje našega večera. Računamo na vajino sodelovanje!

Na veselo svidenje!

Odbor

švedska

Spored sv. maš v novembru 1971:

Drugo nedeljo v novembru, 14. 11., ob 17. uri sv. maša v Göteborgu. Pred mašo prilika za spoved in pevska vaja, po maši razgovor v dvorani.

Četrto nedeljo, 28. 11., ob 10. uri v Landskroni in ob 18. uri v Malmö. Pred mašama prilika za spoved.

Za ostali dve nedelji dobite sporočilo pozneje.

Prvo nedeljo v decembru, 5. 12., ob 12.15 sv. maša v cerkvi St. Erik v Stockholmu. Pred mašo prilika za spoved, po njej razgovor v dvorani.

Krščeni so bili: v Landskroni Leonida Karla Kostanjevec, hči Draga in Olge, roj. Budja, botra je bila ga. Avgušтина Prevolnik iz Landskrone; Aleksander André Budja, sin Janeza in Stefanije, roj. Bezenšek, boter je bil g. Leopold Karlin iz Landskrone. V Eskilstuni je bil krščen Darko Breznik, sin Franca in Jožefe, roj. Ros, botra je bila ga. Angela Breznik iz Loč. V Göteborgu je bil krščen Aleš Anton Zobec,

Letošnje romanje Slovencev iz Bavarske v Altötting.

sin Antona in Vide, roj. Lisac, botra sta bila g. Anton in ga. Vera Žagar iz Göteborga.

Otrokom želimo vse dobro v življenju, staršem pa naše čestitke!

Dolgo se je govorilo o tem, da bi bil za otroke *pouk slovenščine* v Göteborgu. Sedaj se je našla učiteljica, ki bi bila pripravljena učiti. Tudi pristojne švedske oblasti so

Dani Pezdir iz Waldkraiburga na Bavarskem na dan prvega sv. obhajila.

Kostanjevčevi po krstu.

za to. Potrebno je samo še, da starši sami prijavite svoje otroke za pouk slovenskega jezika. Nekateri ste dobili že v oktobru povabilo, toda morda ne vsi, ali pa veste še za svoje znanke, ki imajo otroke, pa še ne vedo za ta pouk. Prosimo, da jih obvestite. Tisti, ki ste zainteresirani — in to, mislim, ste vsi —

se samo oglasite gospe Jericijo po telefonu štev. 52 20 56, lahko kateri koli dan, po osmi uri zvečer, — da se z njo pogovorite, kdaj in kje je pouk. Ga. Jericijo je Slovenka in se lahko z njo po naše pogovorite.

Pouk je brezplačen. Pa tudi za otroke ne bo tako težko, ker bo pouk ob uri, ko jih ne bo motil zaradi šole in tudi v poznih večernih urah ne bo. Mislim, da vam važnosti tega dejstva, da otroci znajo tudi materin jezik, ni treba posebej poudarjati in da boste gotovo to priliko vsi radi porabili.

SREBRNA MAŠA NA PORTUGALSKEM

Letos je dne 16. marca obhajal srebrno mašo č. g. Janez Utroša, salezijanec in profesor na zavodu San Antonio v Estorilu na Portugalskem. V tej deželi živi že trideset let in je tam imel tudi novo mašo pred 25 leti. Rodil se je 16. junija 1911 v Srednji Bistrici v Prekmurju. Torej obhaja letos še drugi jubilej — 60-letnico svojega življenja. Pred nekaj leti je obiskal tukaj v Malmö Korenovo družino. Gospa Korenova je hčerka njegove sestre in g. Utroša je boter njihovemu najstarejšemu sinu Slavku.

Korenova družina se gospoda Utroše s hvaležnostjo spominja in mu iskreno čestita k njegovemu dvojnemu jubileju. Želi mu zlasti

Č. g. Janez Utroša, šestdesetletnik in srebrnomašnik na Portugalskem.

mного zdravja in še mnogo let plodonosnega dela na daljnem Portugalskem.

Tem čestitkam se tudi mi pridružujemo in kličemo g. Janezu Utroši: Bog Vas živi še mnoga leta!

ŠVICA

Krsti: V Solothurnu je bil krščen Robert Turnšek, sin Konrada in Zofije, roj. Jelen. V Zürichu pa Simona Hribšek, hči Rozalije, ter Her-

Slovenci ob meji

BENEČIJA — V malo beneško vasico Kras v župniji Dreka v Slovenski Benečiji so se z 10 avtobusi pripeljali romarji iz Goriških Brd in dekanije Kanal ob Soči s svojimi dušnimi pastirji. Ob prihodu jih je pozdravil župnik Lavrenčič iz Štoblanka. Sv. mašo na prostem je daroval župnik Škarabot iz Levpe. Domači župnik je ob pričetku službe božje pozdravil goriške slovenske romarje. S tem so pri Mariji Vnebovzeti proslavili ma-

riološki in marijanski kongres, ki je bil tiste dni v Zagrebu.

GORIŠKA — Športno združenje „Olympia“ iz Gorice je organiziralo 10. „Memorial Mirko Filej“. — Na II. športnem tednu v Štandrežu je na športnem igrišču pri cerkvi mladina tekmovala v namiznem tenisu, odbojki, košarki, streljanju in v igri „med dvema ognjema“. — Ansambel „Lojzeta Hledeta“ je sodeloval na festivalu narodno-zabavne glasbe v Ptuj. Nagrado za besedilo je dobila pesem „Dve pismi“. — Klub starih goriških študentov je povabil k slovesnemu odkritju spominke plošče goriškemu rojaku, narodnemu buditelju, taborskemu podbudniku in prosvetnemu delavcu Antonu Žnidarčiču v Višnjevku. Kot vikar je bil več let v Gradnem v Brdih. Pri odkritju je pel „Briški

oktet“. — Slovensko katoliško akademsko društvo v Gorici je tudi letos organiziralo študijske dneve za goriške študente v koči sv. Jožefa v Žabnicah. — Na mirenskem gradu se je zbrala goriška mladina k dvodnevni duhovni obnovi.

TRŽAŠKA — V okviru „Kraškega tedna“ so v stari kraški hiši organizirali večer „V začetku je bil Kras...“ Skupina „U“ je razstavljala svoja likovna dela. Ob spremljavi kitarista so brali svoja dela književniki: Verča, Kravos, Kuka in Mermolja. Kot zaključek je bila tudi letos v cerkvi na Repentabru poroka mladega kraškega para: Majde Briščik iz Briškov in Emila Škaberja s Cola. — Slovensko gledališče v Trstu se pripravlja na novo sezono z Brechtovo igro „Bobni v noči“.

Budjevi in Kostanjevčevi v Landskroni na Švedskem ob zaključku krstnega obreda.

Starši Turnšek in botri z Robertom v naročju v Läufelfingenu v Švici pred stanovanjem po sv. krstu.

bert Knavs, sin Dominika in Eve, roj. Ferme iz Appenzella. Staršem čestitamo, novorojenčkom pa želimo trdnega zdravja.

Hrvaška kat. misija v Zürichu je lansko leto odprla pisarno za socialno skrbstvo v Buchsu, kjer prekorači mejo 95 % jugoslovanskih delovnih moči za Švico. To socialno skrb je prevzela gdč. Anica Lukač, ki sprejema na postaji naše rojake in jim pomaga kot tolmač in z nasveti. Od nje redno dobivamo vse naslove novih jugoslovanskih zdomcev, ki so se zaposlili v Švici.

V osmih mesecih, od 1. januarja do 1. septembra t. l. je v Buchsu

prekoračilo mejo 11.527 Jugoslovancev. Od teh je 1990 Hrvatov, 288 Slovencev, 3788 Srbov, 542 Make-doncev, 181 Črnogorcev, 3410 Albancev in 1328 drugih neopredeljenih. Moških je prišlo 10.135 in 1392 žensk. Po veroizpovedi je od teh 2482 katoličanov, 4429 pravoslavni, 4048 muslimanov, 58 se jih je izjavilo za ateiste in 510 je neopredeljenih. V teh osmih mesecih je bilo zaposlenih v gradbenih podjetjih 6556 jugoslovanskih delavcev, 2774 v poljedelstvu, 1251 v gostinstvu, 524 v raznih socialnih ustanovah (v bolnicah, v domovih za onemogle), 282 v industriji in 140 v drugih strokah. S prihodom novih, ki so v večini pravoslavni ali muslimani, smo katoličani v manjšini.

Za katoličane hrvaške narodnosti skrbijo bosanski frančiškani. P. Lju-

bo Krašič je prvi prišel kot *izseljenjski duhovnik* v Švico in se je zavzel tudi za Slovence. Zdaj p. Ljubo zapušča Švico, ker odpotuje v Rim na študije. P. Krašiču se iskreno zahvaljujemo za vso pomoč in prijateljsko sodelovanje. Želimo mu obilo uspeha v študiju. Njegovo delo bodo nadaljevali p. Rade, p. Zlatko in p. Karlo. Tako bodo Hrvati imeli še vedno tri duhovnike v Švici za svoje vernike, Slovenci pa samo enega. Upamo, da bo sčasoma uslišana želja Slovencev v Švici, da dobijo še drugega duhovnika, en sam dela ne zmore.

KOROŠKA — Teološki tečaj v Domu v Tinjah je letos obogatil 82 udeležencev. Duhovnikom so se pridružili tudi laiki, ki stremijo za poglobitvijo lastne verske kulture. Predavala sta prof. L. Rebula iz Trsta in duhovnik-teolog prof. dr. K. Woschitz iz Šmarjete v Rožu. — Tržaška Zveza cerkvenih zborov je priredila v Tinjah enotedenski tečaj, katerega se je udeležilo 90 pevk in pevcev. Popoldneve so izrabili za izlete v bližnje kraje in ob tem spoznavali preteklost in sedanjost koroških Slovencev. — Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli je gostovalo z igro „Tripče de utolče“ v farni dvorani v Selah, v St. Jakobu v Rožu, v Škocijanu in Šmihelu. — Dom prosvete v Tinjah je organiziral tečaj za kmete.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — Slovenska dekliška organizacija in Slovenska fantovska zveza sta pripravili na pristavi v Castelarju mladinski dan s celodnevni sporedom. — V Slovenski hiši je bil koncert Mladinskega pevskega zbora. — Na VI. kulturnem večeru je predaval dr. V. Brumen o vprašanjih slovenske filozofije. — V Slovenski vasi v Hladnikovem domu je bilo pomladansko srečanje mladine. — O „dolarski krizi“ je na gospodarskem večeru

kreditne zadruge „Sloga“ govoril Marko Kremžar. — 20. mladinski dan je bil v Slovenski vasi. — V Slovenski hiši je gledališki odsek Slov. kulturne akcije uprizoril „Razvalina življenja“. — V Sanmartinu je bila deseta velika tombola. — V Našem domu v San Justu je predaval dr. Krivec o „pomenu slovenskega jezika za nas“. — Celodnevna slovesnost je bila v San Justu v proslavo 15-letnega jubileja. — V Slov. domu v San Martinu so prisluhnili predavanju J. Rodeta: „Katoličan v zmedi sedanjega časa“. — Celodnevno slavlje s koncertirano mašo je bilo v Slomškovem domu kot Slovenski tabor. Vrstili so se nastopi slovenske šole, pevskega zbora, mladinske godbe in odrski prikaz zgodovinskih časov in junaškega odpora naših prednikov v dobi turških vpadov. Na pro-

Pečene ribe

MOJEMU DRAGEMU
ŠTEFANU BAŠI V SPOMIN

Ljudje pravijo, da so Melinci najbolj revna vas v Prekmurju. Jaz pa trdim, da prebivajo tam najbolj poštenci, dobri in vrli ljudje Prekmurja. Sto in stokrat sem se kot mlad dijak z očetom vozil skozi to majhno, skromno, tiho vas. Mir so motili zgodaj zjutraj le psi, ki so divje lajali in se besno zaletavali v košelj, ki je enoglasno tekel skozi Melince ob glasnih udarcih težkih konjskih kopit proti železniški, dokležovski postaji.

Kdo izmed Prekmurcev ne pozna te lesene postaje, ki nam je posebno takrat dobro služila, ko je deževalo, snežilo ali pihalo od Mure, da, celo poleti nam je nudila

prijetno senco. Prav blizu so se slišali deroči valovi Mure, ki danes niso več tako čisti, belo se peneči in zopet plavi, kot so bili nekoč, ko sva se še midva s Štefanom v najinih mladih letih v njej kopala in med debelimi, spolzkimi drevesnimi koreninami lovila ribe po murskih strugah. Mladostni spomini, kako ste lepi, kako si jih nazaj želimo!

Pred dobrimi desetimi leti je moralo biti, ko je to vas — z majhnim, raztrganim, še napol zaprašenim, pletenim kovčkom v roki — zapustil tudi mladi Štefan Baša. Odšel je preko Mure pri Gornji Radgoni. Na avstrijski strani je moral v taborišče Asten pri Linzu, tam je ostal nekaj mesecev, potem so prišli Nemci in naredili z njim pogodbo za rudnik Castrop-Rauxel v Porurju. Tukaj je delal, iskal sreče in bogastva vse do svoje prane, nepričakovane, nagle smrti pred mesecem.

Bašev Štefan iz Melincec ni poročil kake sramežljive, rdečelične Prekmurke. Rajši je zahajal čez Muro k dekletom na štajersko stran, ker je bilo znano, da Štajerke niso bile tako zgarane in ne

tako verne kot Prekmurke. To pa je mlademu Štefanu bolj ugajalo. Po prekmurskih družinah je bilo veliko otrok, v sosednih štajerskih vaseh pa je bilo čisto drugače: največ dva ali trije otroci. Štajerci so bili že od nekdaj mnogo bolj bogati kot Prekmurci. Vozili so se v kočijah z lahкими, pomurskimi konji, Prekmurci pa so vpregali le krave v težke, okorne, lesene vozove.

Seveda je Bašev Štefan bolj ljubil prekmursko kot štajersko stran, a revščina mu že od nekdaj ni preveč ugajala; tako se je odločil in poročil na bolj bogato, štajersko stran. Njegovo srce pa je kljub temu ostalo na revni prekmurski strani, v Melincih. To se je videlo in poznalo po tem, da ni minil teden, da Štefan ne bi prišel pogledat svojih dragih domačih na Melincih.

Dobro in vrlo srce, bolj zdrav, kmečki razum, ali če hočete, bogastvo, je Štefana potegnilo na Štajersko. Isti hladni razum in hrepenenje po tem, da bi enkrat v življenju postal bogat, je vleklo mladega Štefana v daljni, tuji svet, v Nemčijo na delo. Če nismo hinavci, bomo morali radi ali neradi tudi

svetnem večeru „Zedinjenje Slovenije“ je v dvorani Slovenske hiše predaval prof. L. Horvat o temi: „Gospodarske težave Zapada“.

KANADA — Pri slovesnostih „Folklorama“ v Winnipegu so Slovenci letos določili svojo dvorano le za razstavo, predvajanje filmov in skioptičnih slik za nastop pevskega zbora. Novoasfaltirani prostor okrog cerkve pa je bil porabljen za zabavni del. Nad vhom je vabil napis: „Slovenija“. Filmi in dia-slike so prikazovali lepote domače zemlje. Pevski zbor v narodnih nošah je pritegnil pozornost. Ves teden je potekal v splošno zadovoljstvo. Zadnji večer je bil koncert mešanega in moškega zbora. — Sicer se pa Slovenci zbirajo okrog svojih slovenskih župnij v Torontu, Montrealu, Hamiltonu, Sudburyju, Windsorju in Winnipegu. Naročeni so na politični list Slovenska država in na verskega Božja beseda.

Odgovori bralcem

F. A., M. Nemčija

Moralno-verske članke piše uredništvo, zato ne objavlja takih sestavkov bralcev. To je pač stvar urejevanja. S tem hoče dajati reviji določeno smer in vsebino tudi na versko-moralnem področju.

P. E., K. Nemčija

Vaš prispevek bo v eni naslednjih številkih Naše luči objavljen vsaj deloma, če ne v celoti. Za objavo smo se odločili zlasti zaradi uporabe dialekta v članku.

J. D., F. Nemčija

Iz vašega pisma sodeč gre gotovo za jehovce. V eni izmed zadnjih številkih je Naša luč pisala o tej veri in o tem, kako naj se katoličan vede do njih, če pridejo na hišni obisk. Držite se tistih navodil, ne bo vam žal.

REZULTAT S STRANI 9:

12 do 14 točk: Življenje jemljete le z leve strani in ga znate tudi uživati. V nekaterih primerih se nagibate k lahkomiselnosti. Marsikaj tudi ne gre tako enostavno, kot si mislite.

8 do 11 točk: Vaša osnovna usmerjenost nasproti življenju je pozitivna, brez lahkomiselnosti in brez utvar. Vsekakor pa le občasno verujete v dobro v človeku.

4 do 7 točk: Vaše osnovno zadržanje je nezaupanje in dvom, ki vas usposablja, da presoiate stvari iz oddaljenosti. Zanesenjaštvo ni vaša lastnost. Nagibate se k zelo kritičnemu opazovanju življenja.

0 do 3 točk: Izrazito negativno ste usmerjeni nasproti življenju. Pravzaprav se vam zdi življenje precej nesmiselna zadeva.

mi priznati, da smo mačehovsko zapustili naše domače, rojstni kraj, otroke, ženo in odšli, tako kot nekoč pred leti Bašev Štefan iz Melince, v Nemčijo iskat bogastva: najprej avto, potem hišo in denar. Tako so delali Prekmurci vedno. In koliko naših rojakov si je že vse to našlo in pridobilo, le Bašev Štefan iz Melince vsega tega ni imel, ne avta, ne hiše...

Zato čisto srečen Bašev Štefan ni bil nikoli. Nakopal si je bolezen pri težkem delu in trije otroci, ki jih je imel, tudi niso bili taki, kot si je to v svojem srcu vedno želel. Vendar je delal načrte in ponoči je sanjal o tem, kako bo nekoč pri svojih otrocih stanoval, kadil cigarete, pil pivo, sedel v naslonjaču, ob nedeljah bo zopet hodil k maši, kot je rad hodil k maši v Beltinice, ko je bil še mlad. Pri vsem tem pa bo oddaleč mislil na svoj rojstni kraj Melince in na one večere, ko je pozno ponoči, žvižgajoč narodne pesmi, hodil in zahajal na štajersko stran, čeprav njegovi vrli materi to ni bilo všeč.

Dragi Štefan, dolgo si živel v majhnem, ljubkem mestu vestfalske dežele, v Castrop-Rauxelu, kjer je

živel in delalo nekoč veliko Slovencev. Kadarkoli sem imel mašo v tem prijaznem mestu, si bil ti vedno zraven. Kako ponosno si opazoval sina, ki je ministriral; kako rad si zapel že v cerkvi, še bolj pozneje, ko smo sedeli, pili in peli slovenske narodne v gostilni pri Slovenki Marici!

Pokojni Štefan Baša ni nikdar tožil ali tarnal, samo enkrat sem videl solze v njegovih očeh. Bilo je pred leti, vrnil se je pravkar iz domovine; pripovedoval mi je, kako je nosil pet kovčkov starih, že ponošenih oblek za domače in sosesde. Cariniki na domači meji pa so mu jih odvzeli, ker ni mogel plačati previsoke carine. Neprijazni carinik mu je ob pregledu kovčkov dejal: „Kaj, vraga, vlačite te cunje v domovino!“ Usmiljenega srca za njega pa ni imel.

Kadarkoli sva se po dolgih mesecih srečala v Castrop-Rauxelu, me je vedno takole pozdravil: „Kdaj pridete na pečene ribe?“ In če Štefan ni zastavil tega vprašanja, sem ga jaz pozdravil in veselo vprašal: „Štefan, kdaj bomo pekli ribe?“

Tako sva se pozdravljala leta in

leta, pri tem pa mislila na domači, rojstni kraj in na ribe v Muri pri Melincih. Ali do pečenih murskih rib nikdar ni prišlo... Četudi je Štefan od doma prinesel sveže, bučno olje in še dišečo, koruzno moko iz mlina na Muri, — murskih rib, ki teknejo kot menda nobene druge na svetu, v Porurju nisva mogla najti.

Dragi prijatelj Štefan, tebi in rojakom v spomin bi še rad zapisal, kako vesel, razigran si bil, kadar sem prišel k tebi na obisk. In to ni bilo redko. Vedno si mi ponudil kozarec vina, čeprav ga ne bi smela piti ne ti ne jaz. Odhitel si še v kuhinjo, prinesel kislega zelja in kuhanega krompirja ali domačih okusnih klobas. Le „pečenih murskih rib“ nisva nikoli skupaj jedla!

Sedaj počivaš, miruješ v tuji zemlji, čeprav si tako vroče želel, da bi ti bistril, deroči valovi Mure peli posmrtno pesem večnosti v tvojem rodnem kraju. Jaz, tvoj dobri prijatelj, rojak in sosed pa si želim, da bi se še kdaj srečala v večni domovini, kjer si ne bova več želela „dobrih pečenih rib“ iz bistro Mure pri Melincih.

Ivan Ičko

Uganke

● Tujec pride v mesto z 80.000 prebivalci. Sreča tri znance in jim pove tako nenavadno zgodbo, da vsi trije pohitijo in vsak od njih pove zgodbo nadaljnjim trem prebivavcem mesta. Teh devet spet prenese zgodbo trem novim. V istem ritmu se obveščanje nadaljuje.

Tujec je svojo zgodbo končal ob 8.25 zjutraj. Vsakdo nadaljnji je za pripoved porabil četrto uro.

Ob kateri uri je za zgodbo zvedel zadnji prebivavec mesta?

● Franklin je iznašel strelovod leta 17xx. Vsota obeh neznanih zadnjih števil je 8. Če obe številkama zamenjaš, nastane številka, ki je za 18 manjša. Kdaj je torej Franklin iznašel strelovod?

● 48 vžigalic je razdeljenih na tri kupčke. Na vsakem je število vžigalic različno.

Če vzamemo s prvega kupčka toliko vžigalic, kot jih je na drugem, in jih dodamo drugemu; in če vzamemo nato z drugega kupčka toliko vžigalic, kot jih je na tretjem, in jih dodamo tretjemu in, če vzamemo končno s tretjega kupčka toliko vžigalic, kot jih je na pr-

vem, in jih dodamo prvemu, bo na vsakem kupčku enako število vžigalic.

Koliko vžigalic je bilo v začetku na vsakem kupčku?

● Tinetov avto ni bil ravno zadnjega modela, a Tine je bil z njim zadovoljen. Razdaljo med dvema krajema, 60 km, je tja grede opravil v 1 uri, nazaj grede pa je vozil 40 km na uro. S kakšno povprečno hitrostjo je prevozil vso razdaljo tja in nazaj?

REŠITEV UGANK iz prejšnje številke: 1. 42 plošč. — 2. V 1. nadstropju je prostora za 27 avtov, v 2. za 25, v 3. za 18, v 4. za 16, v 5. za 14. — Bilo jih je 9.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvirčki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbó o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

DELO

LJUDLJANA, PETRE, DNE 31. JULIJA 1961.

УВАЖАЮЩИЕ НА СВОЮ РАБОТУ НАШИХ ЧИТАТЕЛЕЙ,
ОБЩАЯ НАША ЗАДАЧА — ПОСРЕДСТВОМ НАШИХ
СТРАНИЦ, В НАИБОЛЬШЕЙ СТЕПЕНИ, ПРЕДСТАВИТЬ
ВАМ НАИБОЛЕЕ ВАЖНЫЕ СЛУХИ И СООБЩЕНИЯ

Probleme urejajo pretežno po neformalni (= nepredpisni) poti. Ni dovolj, da pošlješ dopis, kot je v kulturnih in učinkovitih družbah običaj. Z dopisom se stvar ne reši in običajno ni moč dobiti odgovora. Treba je

obiskati institucijo (= ustanovo), pa tudi to ne zadostuje. Poznati moraš uradnika, ga stalno nadlegovati ali podkupiti.

Ena temeljnih lastnosti balkanizacije je neodgovornost. Nemogoče je najti nekoga, ki je za neko stvar odgovoren. Pri stanovanjski gradnji se npr. povsod stvari zatikajo. Vsi vedo, da ne potekajo stvari tako, kot bi morale. Za kolacijsko dokumentacijo (= primerjanje listin) za izdelano zazidalno območje je treba čakati tri mesece, čeprav je to delo možno opraviti v nekaj urah. Na občini, v urbanističnem zavodu ali republiki pa bodo valili krivdo drug na drugega. Če neko turistično mesto na Jadranu v enem mesecu ne preskrbi jedilnega olja in brezalkoholne pijače — in čeprav se takšne stvari ponavljajo iz leta v leto — je nemogoče najti nekoga, ki bi bil za to odgovoren itd. Za balkanizacijo je torej značilen izgrajeni sistem neodgovornosti.

Naslednja lastnost balkanske organizacije je korupcija oziroma nagljenost do podkupovanja. Že dalj časa se širijo govorice o raznih „kuvertah“, ki se uporabljajo v bolnišnicah in zdravstvenih domovih. Ne glede na dejstvo, da govorice verjetno nekoliko pretiravajo pojav, je vendar res, da je organizacija zdravstvene službe taka, da stimulira (=spodbuja) korumpirano obnašanje. Posameznik ima danes že možnost, da porabi milijone starih dinarjev za luksuzne predmete, za potovanja in podobno; ko pa zboli, mora ležati v bolnišnici v sobi s 30 bolniki (od česar postane lahko bolj bolan kot od svoje lastne bolezni), če ima sploh srečo, da pride v bolnišnico, in si ne more privoščiti bolj kvalitetne zdravstvene nege, ker bi se s tem baje rušil naš socializem. Prav tako mu zobje lahko gnijejo, vendar bo moral čakati mesece in mesece, da pride na vrsto. Ali je potem čudno, da si ta posameznik skuša nekako pomagati, kar pa nujno pelje v korupcijski način obnašanja?! Tako se zateče za popravilo zoba v črno privatno prakso, izroči kuverto kakemu zdravniku in podobno. Če mora mati s svojim bolnim otrokom čakati štiri ure v čakalnici, se ne smemo čuditi, da bi raje dala zdravniku „kuverto“ in bila deležna ustrezne zdravstvene nege. Problem je v tem, da kuverte ni tako enostavno izročiti ali pa je zdravniki nočejo sprejeti.

Zelo razširjeno je pri nas prepričanje, da je najučinkovitejša pot, če hočeš imeti storitev v čim krajšem času in čim bolj kvalitetno (pa naj bo to servisno popravilo avtomobila, popravilo zoba ali podobno), da ustrezno osebo podkupiš ali ji daš primerno nagrado. Če storitve ne dobiš, se nima smisla pritoževati, saj birokracija vedno zmaga.

Različnega podkupovanja bi bilo še več, če bi ljudje vedeli, koga podkupiti, in če bi vnaprej vedeli, da bo ustrezna oseba podkupnino sprejela.¹⁾

Razumljivo je, da so korupcijskemu ravnanju bolj podvržene monopolne organizacije, to je tiste organizacije, ko posameznik nima možnosti, da bi storitev dobil kje drugje. Birokracija se je na balkansko poslovanje že tako navadili, da ga ima za povsem normalnega.

Glede na dejstvo, da je javna uprava na vseh nivojih samostojna in ni pod hierarhično kontrolo (= pod nadzorstvom, porazdeljenim v različne stopnje), in glede na dejstvo, da volivci in koristniki monopolnih organizacij nimajo moči, da bi nadzirali njihovo delo, ne moremo pričakovati kakih pomembnih sprememb. Balkansko poslovanje se bo nadaljevalo.

Če se malo dela, če ni kontrole, če je organizacija dela tako ohlapna, da nihče ne ve, kdo in za kaj odgovarja, se mora kot posledica takšnega ravnanja pojaviti zanemarjenost. Vidni znaki zanemarjenosti so številni, vendar naj omenimo tiste, ki izredno bodejo v oči.

1) Celo sodišča priznavajo, da sistem povzroča korupcijo in razne malverzacije. Ob znani aferi Kemija-Impex, ko sta bila obsojena glavni direktor in en vodilni uslužbenec, smo lahko brali v „Delu“ naslednje: „V malverzacije je oba obtoženca vsaj deloma prisilil tudi položaj v našem zunanjetrgovinskem poslovanju, za katerega je znano, da je zelo neurejen. Za to pa po mnenju sodišča nista odgovorna edino oba obtoženca, temveč ves ustrezen sistem predpisov, preamljna kontrola ustreznih služb in podobno, s tem pa konec koncev tudi družba“. Delo, 17. VIII. 71)

šarji“, ki se na „kravjem balu“ v Bohinju kažejo v vsem sijaju, sploh ne gredo v planine.

CELJE — Pet industrijskih podjetij je v letu 1970 doseglo dohodek nad 100 milijonov dinarjev. Na prvem mestu je EMO s 3863 zaposlenimi in 343 milijoni dohodkov, na drugem je „Cinkarna“ s 1865 zaposlenimi in 290 milijoni dohodkov; sledi ji „Elektro“ s 753 zaposlenimi in 171 milijoni; nato „Aero“ s 577, zaposlenimi in 123 milijoni; na petem mestu je „Zlatarna“ s 199 zaposlenimi in 108 milijoni dohodkov. Med trgovskimi podjetji pa je na vodilnem mestu „Kovinotehna“, ki je z nad milijardo dinarjev dohodkov na 19. mestu najmočnejših trgovskih podjetij v Jugoslaviji.

CELJE — S kakšnimi težavami se mora boriti slovensko gospodarstvo, nam nazorno kaže primer sicer močnega podjetja EMO. Tovarna ima blokiran žiro-račun že več kot eno leto in to za znesek 31 milijonov dinarjev. Kupci pa dolgujejo skoraj trikratno vsoto: 90 milijonov dinarjev.

ČRNOMELJ — Ob slovensko-hrvaški meji so se vršile prvi teden v oktobru velike vojaške vaje jugoslovanske vojske pod naslovom „Svoboda 1971“. Področje vojaških vaj je obsegalo tri republike: Slovenijo, Hrvatsko in Bosno. To je bil prvi preizkus splošnega vseh ljudskega odpora. Vojaške vaje so se začele kmalu po obisku predsednika sovjetske komunistične stranke Brežnjeva v Jugoslaviji.

DRAŽGOŠE — Na Mali šmaren je v tej vasi v loških hribih, ki je bila med zadnjo vojno po nemškem okupatorju popolnoma uničena, škof dr. Lenič blagoslovil nove orale. S tem so v glavnem dokončali obnovo cerkve, ki je bila tudi požgana. V trpljenju preizkušeni vaščani so morali premostiti veliko težav, preden so smeli spet začeti z obnovitvenimi deli pri svoji farni cerkvi. Iz fare izhajata dva znamenita Slovenca: profesor in slavist dr. Jakob Šolar in ravnatelj Ivan Dolenc.

FRAM pri MARIBORU — Razvojni program mreže osnovnih šol, ki ga

je izdelal šolski referat mariborske občine, predvideva ukinitve osnovne šole v Framu in zidavo nove šole v Račah. Proti ukinitvi šole so Framčani ostro protestirali in zagrozili, da bodo vsi funkcionarji javnega življenja v Framu odstopili, če bo šola ukinjena. Pravijo, da je prostor za novo šolo v Račah neprimern, ker je v bližini tovarne kemičnih izdelkov „Pinus“, kjer celo vse rastlinstvo propada.

GORNJA RADGONA — Na vinorodnih legah kmetijske zadruga v Radgoni so ob obiranju ranine ugotovili, da je pridelek za tretjino slabši od lanskega, pač pa utegne kakovost preseči vse obete. Sortna vina laški rizling, šipon, muškadni silvanec bodo po kakovosti daleč presegla pridelek prejšnjih let.

HODOŠ — Odkar so pred petimi leti podrl železniško progo, po kateri so nekdanji vozili brzovlaki proti Budimpešti, je ta obmejna postaja padla v pozabo. Obljubljene asfaltirane ceste še do danes nimajo, asfalt se neha pri Šalovcih in začne se 3 km ceste, ki ni primerna niti za volovsko vprego, kaj šele za avto. Čez cestni obmejni prehod pridejo lahko samo oni, ki imajo prepustnice, ni pa mogoče priti čez s potnim listom.

ILIRSKA BISTRICA — Trnovska fara je že od nekdaj bogata duhovnih poklicev. Trenutno živi 17 duhovnikov in 26 redovnic. Od teh je v zdomstvu 6 duhovnikov in 13 redovnic. Septembra so se sestali v domači cerkvi, da bi se zahvalili za milost poklica. Poleg 12 duhovnikov in 14 redovnic se je slovenski udeležilo veliko število faranov, ki so prosili, naj Bog še naprej uspešno kliče svoje delavce iz njihovih vrst.

KOČEVJE — Mesto ob Rinži je prvo nedeljo v oktobru slavilo 500-letnico obstoja. Mesto je bilo dolga leta kulturno središče tamkaj naseljenih Nemcev, ki so se med zadnjo vojno prostovoljno preselili v Brežice in okolico. V obdobju državljanske vojne je bilo tam več krvavih borb. Slavnostno predavanje je imel nekdanji partizanski kurat in zgodovinar dr. Metod Mikuz.

Če pridemo v urejeno, dobro organizirano organizacijo, že takoj ob vstopu vidimo, da je dvorišče in okolica podjetja relativno (= kolikor toliko) dobro, če ne že kar estetsko (= lepo) urejeno. Podjetje ima svoj znak (naslov) nekje ob vhodu lično napisan. Tudi v vratarnici je red in disciplina. Če pa pridemo v balkansko organizirano organizacijo, opazimo nered, umazano okolje, znaka podjetja sploh ni ali pa je majhen (če je iz stekla, je verjetno razbit) in na malo vidnem mestu.

Balkanizacija se opazi tudi v širši okolici. Ko pridemo v določeno mesto, npr. v znan letoviški kraj, lahko opazimo, da se napis komaj še vidi, poleg tega pa je napol izkrivljen.

Izredno zanesljiv pokazatelj balkanizacije so toaletni prostori, ki niso čiščeni in vzdrževani. Če človek potuje po jugoslovanski železnici, ga je naravnost strah iti v toaletni prostor. Če se pelje z brzim vlakom iz Nemčije, je ta prostor vzdrževan, čim pa z istim vlakom prestopimo jugoslovansko mejo, se takoj pobalkanimo. Ni več papirja, ni vode in sploh ni nikogar, ki bi ga vzdrževal. Ni čudno, da so jugoslovanske železnice najslabše, tj. najbolj balkanske v Evropi. Problem toaletnih prostorov pa ni aktualen samo za naše železnice, temveč je to obči jugoslovanski problem. V Beogradu je to prav pošastno.

Naslednja značilnost balkanske organizacije je, da ne vzdržujemo ali pa da nezadostno vzdržujemo to, kar smo zgradili. Lahko pridemo v hotel, ki je bil zgrajen komaj pred enim letom, pa bomo našli polno stvari, ki ne funkcionirajo in zahtevajo popravila, ker jih leta in leta nihče ne popravi. Če se peljemo po cesti z Bleda v Bohinj, je na treh mestih cesta zožena, ker se je zemlja nekoliko premaknila. Čeprav je ta cesta zelo prometna in turistično pomembna, je nepopravljena že nekaj let. Mislim, da ne bi mogli nikogar najti, ki bi bil osebno za to odgovoren. Prav gotovo pa to ne more biti v čast predsedniku občine.

Zapravljivost kot oblika kolektivnega oziroma institucionalnega ravnanja (= ravnanja skunosti oziroma ustanov) je značilna za vse nerazvite oziroma revne družbe. Problem je v tem, da smo se že izkopali iz revščine in zaostalosti, zapravljivost pa je še vedno ostala.

V delovnih organizacijah se ta zapravljivost kaže v velikih reprezentančnih izdatkih (= v izdatkih za predstavnštva), v nepotrebnih oziroma turističnih potovanjih, da ne govorimo o raznih neracionalnih (= nespačetnih) in nepremišljenih odločitvah.

Čim več je sprememb v okolju, tem težje in zahtevnejše je vodenje delovne organizacije. Posebej važno je število in značaj tistih sprememb, ki zadevajo ekonomsko politiko in pravno politični sistem (= način gospodarstva in zakonodajo). Prav teh sprememb pa je pri nas toliko, da povzročajo sistem nezaupanja.

Delo, Ljubljana, 18. sept. 1971, str. 14.

KAKO SE ŠOLAJO OTROCI ZDOMCEV?

Na včerajšnji seji prosvetnokulturnega zbora slovenske skupščine so razpravljali med drugim o osipu v osnovnih šolah. Odsotni poslanec ANTON TROHA iz Novega mesta je kot prispevek za razpravo poslal pismo, v katerem opozarja na resne probleme pri šolanju otrok naših zdomcev. V njem piše tole:

Predvsem zadnja leta prihaja na manj razvitih področjih Slovenije do zaskrbljujočega pojava: slab učno vzgojni uspeh otrok zdomcev. Verjetno nima nihče točnih podatkov, koliko je teh otrok, niti analize, kako vpliva odhod staršev v tujino na učenčev dušni razvoj ter učno vzgojne uspehe. Po evidenci, ki jo vodijo nekatere šole, ima kar polovico zdomcev šolo-obvezne otroke. Iz tega sledi, da je v Sloveniji od 20 do 25 tisoč otrok, ki imajo enega ali oba starša v tujini. Še en podatek: po nekaterih šolah v Beli krajini in Prekmurju ima vsak četrti otrok enega ali oba starša na

delu v tujini. Te številke nas morajo voditi k pozornemu proučevanju tega pojava.

Šole ugotavljajo:

— Množično odhajanje na delo v tujino je predvsem s siromašnih, manj razvitih kmečkih področij.

— Zaradi odhoda enega ali obeh staršev odpade večina težaškega dela na učence.

— Daljše ločeno življenje zakoncev povzroča medsebojno odtujitev, v mnogih primerih tudi ločitve zakonov in s tem rušenje družinske toplote, kar izredno slabo vpliva na celoten otrokov razvoj.

— Nekateri zdomci se vračajo sovražno razpoloženi do naše družbene ureditve. To prenašajo tudi na svoje otroke.

Posledice tega so:

— Ker morajo učenci precej kmečkih del opraviti, predno gredo v šolo, so pri pouku utrujeni, težje se zberejo, a zahtevnejšo snov neprizadeto spremljajo. Zato je njihov učni uspeh slabši pri primerjavi z uspehom v normalnih pogojih dela.

— Mnogi postajajo vzgojno problematični. Pojavlja se večje uživanje alkohola (saj gospodarijo v zidnici), ponočujejo, kadijo in pojavila se je celo prostitucija (Ptujsko polje). Še hujše je z učenci, ki imajo oba starša v tujini. V nekaterih primerih morajo šole pošiljati na dom tople obroke, kajti njihova prehrana je neredna.

— V takih pogojih je težko otroku vcepljati ljubezen do domovine, ker sam čuti, da le-ta ni dala kruha njegovim staršem in zato ga ne bo dala verjetno tudi njemu. Zaradi tega že zelo mladi razmišljajo o delu na tujem.

— Učenci zdomcev že v rani mladosti čutijo socialno diferenciacijo. Z grenkobo ugotavljajo, da so ne po lastni krivdi prikrajšani za vrsto materialnih dobrin, normalno izobraževanje in tople dom.

— Nadalje šole še ugotavljajo, da poleg vseh nadlog, s katerimi se otepajo šole na nerazvitih področjih, postajajo učenci zdomcev eden izmed izvirov osipa. Za ilustracijo bom navedel nekaj zanimivih podatkov iz osnovne šole Vinica:

v nepopolnih družinah živi (ločenci)	8,4% učencev
v socialno ogroženih družinah (alkohol, siromaštvo)	9,4% učencev
neprimerne pogoje za učenje ima (en prostor za vso družino)	13% učencev
cigani	1,9% učencev
eden ali pa oba starša v tujini	25% učencev

Skupaj 57,7% učencev

Iz navedenih števil vidimo, da je na viniški šoli 57,7% učencev, ki nimajo doma ustreznih pogojev za uspešno učenje.

Šole predlagajo:

1. Za učence, ki so socialno ogroženi, je potrebno uvesti varstvo, brezplačno prehrano in brezplačne učbenike.

2. Področja, s katerih so zdomci, naj dobijo del sredstev, oziroma provizije od deviz, ki jih pošiljajo zdomci v domovino. Samo v Sloveniji se zbere od zdomcev 40 do 50 milijonov dolarjev.

3. Zavod za šolstvo naj zbere potrebne podatke in pripravi predloge za ustrezno rešitev.

Delo, Ljubljana, 5. okt. 1971, str. 5.

KAŠNI IZGOVORI ZDOMCEM ZA BOŽIČ?

Kako bomo za božične in novoletne praznike povedali našim rojakom iz tujine, da nismo od zadnjih pogovorov z njimi v bistvu uresničili niti najvažnejše obljube, ki so jih dajali takrat pristojni predstavniki občin, republik in federacije?

Glede zaposlovanja doma smo zaradi stabilizacijskih ukrepov morda še na slabšem, kot pa je kazalo pred letom dni.

KOPER — „Slovenijales“ je v Kopru zgradil moderno žago za rezanje tropskega lesa, ki ga z ladjami pripeljejo iz Afrike v Koper. Novi obrat je slovesno otvoril minister za vode in gozdove iz Centralnoafriške republike.

KRANJ — Še pred dobrim letom je bil kranjski „Tekstilindus“ na robu propada. Posrečilo se mu je prodati nakopičene zaloge na tuji trg v vrednosti 2 milijonov dolarjev. Z odprodajo zalog so zbrali sredstva za odplačila dolgov, ki so znašali nad 50 milijonov dinarjev. Večina dolgov je zdaj plačanih. Težave jim pa povzroča odhajanje delavcev v tujino in izrabljenost strojev, ki so skoraj dotrajani.

KRANJSKA GORA — Cesta čez Vršič, ki so jo zgradili med prvo svetovno vojno ruski ujetniki, je pokrajinsko najlepša cesta v Sloveniji. 15. avgusta je peljalo čez Vršič 2100 osebnih avtomobilov in 15 avtobusov. Žal pa je šele pol ceste asfaltirane. Le kdaj se bo cestni republiški sklad odločil, da bo asfaltiral še 4 km ceste na gorenjski strani in 8 km na primorski strani? To bi bila velika pridobitev za slovenski turizem.

LENDAVA — Strogi predpisi o ureditvi polnilnic s tekočim plinom zahtevajo, da bi morali v podjetju „INA-Nafta“ v Lendavi polnilnico obnoviti, za kar bi potrebovali milijon dinarjev. Ker je pa polnjenje jeklen s tekočim plinom propan-butan že sedaj nerentabilno, so sklenili, da bodo to delo opustili. S tem bo še težje dobiti tekoči plin v jeklenkah, ki ga razna gospodinjstva s pridom uporabljajo.

LJUBLJANA — V septembru sta odšla v večnost kar dva nekdanja profesorja verouka na ljubljanskih gimnazijah. Prvi je umrl prof. Karel Matkovič, ki je bil nečak pokojnega arhitekta Plečnika. Najprej je poučeval na kočevski gimnaziji, potem pa na klasični gimnaziji v Ljubljani. Vsa ljubljanska leta je bil tudi trnovski kaplan in je vršil svojo službo pri Sv. Mihaelu na Barju. Drugi je umrl dr. Pavel Simončič. Bil je pred prihodom v Ljubljano profesor v Kranju, nato pa na drugi državni realni gimna-

ziji na Poljanah. Bil je nekaj let tudi župnik največje ljubljanske fare sv. Petra, dokler ni postal stolni kanonik.

LJUBLJANA — V uredništvu verskega lista „Družina“, ki ga izdajajo slovenski škofje, so z oktobrom nastopile spremembe. Glavni urednik je postal dr. Drago Klemenčič, nekdanji tehnični urednik lista, ki je nedavno dovršil časniškarsko šolo v Rimu. Dosedanji glavni urednik kanonik dr. Merlak je postal odgovorni urednik, ki je s tem razbremenil škofa dr. Stan-ka Leniča, dosedanega odgovornega urednika.

LJUBLJANA — Pravoslavna cerkvena občina sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je povabila cerkveni zbor sv. Save iz Beograda v Slovenijo. Cerkveni zbor je priredil koncerte v šišenski cerkvi, v pravoslavni cerkvi v Tivoliju, v ljubljanski stolnici in v Kranju.

LJUBLJANA — V času, ko si po republikah belijo glave o novih republiških himnah, so se v Sloveniji odločili, da ostane še naprej slovenska himna „Naprej zastava slave“, ki velja že 150 let kot slovenska himna, še iz čitalniških časov.

LJUBLJANA — Letos praznuje deželni muzej v Ljubljani 150-letnico obstoja. Za časa ljubljanskega kongresa je tedanji guverner Ilirije opozoril cesarja Franca I., da Kranjska nima še svojega muzeja. Predsednik muzejskega kuratorija je bil tedanji predsednik Kranjske kmetijske družbe grof Hohenwart, ki mu gre največja zasluga za ustanovitev te najstarejše trajno delujoče kulturne ustanove v Sloveniji. Poslopje, v katerem je muzej še danes, je bilo sezidano leta 1888.

LJUBLJANA — V 199 srednjih šolah v Sloveniji je bilo za prvi letnik razpisanih 23.928 mest, sprejetih pa je bilo 24.624 dijakov. Vodstva šol so zavrnila 3348 prošenj, od tega 768 takih, katerih prosivci niso imeli pogojev za vpis, 2580 pa je bilo odklonjenih zaradi pomanjkanja prostora. Kljub prostorni stiski pa je na raznih srednjih šolah ostalo 1505 nezasedenih mest.

Največ kvalificiranega kadra se zanima za zaposlitev v zasebnem sektorju. Tem ljudem bi morale dati občinske službe zelo jasne odgovore o ugodnostih, kakršne dajejo tistim, ki žele odpreti obrt.

Eden izmed najtežjih političnih problemov v bližnjih srečanjih z zdomci bo carina. Lani je namreč zvezna vlada ravno pred prihodom delavcev na dopust zelo trdno obljubila, da bo hitro in po hitrem postopku uredila carinske olajšave za povratnike. Na vseh sestankih so organizatorji to seveda ponavljali — letos pa morali (spet) priznati, da samo govorijo, obljubljajo...

Člani komisije (ZSJ za zaposlovanje doma in v tujini, op. NL) so celo predlagali, naj sploh ne bi organizirali sestankov z zdomci tam, kjer nimajo organizatorji ponuditi ničesar konkretnega (nova delovna mesta, privlačne lokacije ipd.).

Delo, Ljubljana, 22. sept. 1971, str. 2.

ZDOMCI NE VERJAMEJO VEČ OBLJUBAM

Očitno se vsi politični dejavniki že zavedajo resnosti posledic, ki jih ima carinska zavora pri naših državljanih na tujem. Njim je namreč matična država Jugoslavija v petih letih vsaj petkrat spremenila vse predpise o potnih listih in vizumih; spremenili so se temeljito predpisi v zvezi s socialnim zavarovanjem; ves devizni režim je doživel liberalizacijo; položaj zasebnega dela se sprošča... carinski zakon pa jih še vedno sili, da ostanejo več kot deset let v tujini, da se v bistvu — izseljujejo za trajno! In kdorkoli je do zdaj že vprašal zdomce, kaj jih najbolj žuli, so mu enoglasno odgovorili: carinal!

Italija, Španija, Grčija in Turčija dovoljujejo svojim državljanom, da brez carinskih dajatev prinesejo s seboj svoje stvari, Jugoslavija pa edina zahteva nemogoče visoke dajatve (preko 30 odstotkov), še radi argumentirajo zdomci. Obljubam ne verjamejo več. Ne zaupajo niti državnim predstavnikom, niti tistim, ki bi jih želi organizirati...

Kakorkoli so že stvari kompleksne in resne, v tem trenutku je najresnejša vendarle politična ocena: Jugoslavija ima zaradi tako visokih carin mačehovski odnos do državljanov v tujini in se podaja v nevarnost, da se ji bo življel vse bolj odtujeval.

Delo, Ljubljana, 15. septembra 1971, str. 2.

DOLGO JUGOSLOVANSKO POPOLDNE

Šel sem k zobozdravniku, da bi mi nekoliko pobrskal po čeljusti in na svoj odurni način, z vrtnjem, zmanjšal oteklinu. Sedel sem v čakalnici več kot uro, da sem prišel na stol.

„Ali boli?“ sem bil vprašan.

„Zelo!“

„To bo trajalo le še kakšen teden,“ me je potolažil zdravnik.

„Mi danes ne morete pomagati?“

„Nemogoče. Danes vam bomo očistili zobe vinskega — hotel sem reči zobnega — kamna, prihodnjič, čez teden dni, pa pridejo na vrsto druge nadloge.“

„Saj me bo ves teden bolelo...“

„Gotovo.“

„Tako vendar ne gre, mene boli.“

„Razumem vas. Prav žal mi je, ko pomislim, da vas bo popoldne še bolj bolelo...“

„Še bolj? Saj me že zdaj dovolj. Svetujte mi, prosim vas, kaj naj storim?“

Zobozdravnik se mi je pomirjujoče nasmehnil, se sklonil k mojemu ušesu in mi zašepetal:

„Oglasite se popoldne pri meni, vse bova uredila...“

ln je iz žepa vzel svojo posetnico ter mi jo z nasmehom ponudil.

„Se priporočam,“ je dejal.

„Da avtomobil še ni popravljen? Obljubljeno mi je bilo!“

„Obljubljeno že, narejeno pa še ni. Kaj morem?“ se je izgovarjal mehanik.

„Že jutri zjutraj ga nujno potrebujem.“

„To bi šlo, če...“

„Kaj — če? Nič če. Obljubljeno mi je bilo, da bo popravljen danes in jutri mora biti.“

„Pa ne bo! Gotovo ne!“

„Pred trenutkom pa ste dejali, da je mogoče...“

„Dejal sem povsem nekaj drugega, dejal sem, če...“

„Kaj, če?“

„Če pripelžete avto popoldne k meni domov, bo popravljen še danes.“

„Popoldne? Kaj ne delate le do dveh?“

„Do dveh sem v službi, popoldne pa doma delam. Le oglasite se.“

Stopil sem k mizarju.

„Rad bi naročil poličko za telefon,“ sem dejal.

„Seveda. V treh mesecih bo gotova.“

„Bi ne mogla biti v tednu dni?“

„V tednu dni? Nemogoče! Mojster mi je naročil, da v krajšem času, kot so trije meseci, ne more prevzeti nobenega naročila.“

„Toliko ne morem čakati.“

„Razumem vas. Če hočete, vam naredim poličko popoldne...“

„Meni je vseeno, ali je narejena dopoldne ali popoldne.“

„Če jo naredim popoldne, je za vas še bolje.“

„Zakaj?“

„Popoldne jo naredim še ceneje.“

„Toliko bolje...“

„Oglasite se pojutrišnjem, tule je naslov...“

Tako je pri nas! Iz dneva v dan je huje, zdi se mi, da večina ljudi dopoldne v službi ne dela ničesar, vse delo prelože na popoldne.

Če bo šlo tako naprej, bomo lahko dopoldansko delo skoraj povsem pustili, vse bomo postorili popoldne. Tako bomo prva država na svetu, ki bo prešla povsem na popoldansko delo.

Idea, ki jo že uresničujemo, je vsekakor zanimiva.

Evgen Jurič

Delo, Ljubljana, 28. avg. 1971, str. 22.

KAZENSKA ODGOVORNOST JE IZKLJUČNO SPODAJ!

Železniške nesreče, katerim je botrovala malomarnost, so pokazale med drugim hvalevredno naglico, s katero so se izkazali pravosodni organi. Dokaz, da je mogoče naglo ukrepati — kadar gre za premikače, strojevodje, prometnike itn.

Niso pa ti ljudje tako zelo upoštevani pri osebnih dohodkih, pa čeprav prevažajo milijone ton v vrednosti sto in sto milijard. Niso bili upoštevani pri modernizaciji svojih naprav, pa čeprav so prav oni prispevali največ neplačanih nadur.

Tako se človek zamisli nad vsem tem: kdo je že vse rezal kruh (z zakoni, predpisi) železničarjem! Iz svoje anonimnosti (= nepoznanosti) pa so potegnjeni na dan le, če ga kaj polomijo. Sicer žive neopazno, razen — če ne podkrepe svojih zahtev s prekinitvijo dela. Takrat dobe političen poduk o neumnosti takega početja. Poučen primer naglih kazenskih ukrepov pa nam pove, da je dejanska, kazenska, materialna odgovornost izključno spodaj. Zgoraj je zgolj — plačana in deklarativna (= le v besedah)!

Delo, Ljubljana, 18. sept. 1971, str. 23.

LJUBLJANA — Oktobra so v Zapadni Nemčiji odprle jugoslovanske oblasti štiri nove konzulate. Poleg poslaništva v Bonnu deluje ta že ves čas po vojni konzulat v Münchnu in Hamburgu ter vojna misija v Zahodnem Berlinu. V zadnjih letih so odprli konzulate v Stuttgartu, Frankfurtu, Freiburgu in Düsseldorfu. Novi konzulati so pa v Nürnbergu, Mannheimu, Ravensburgu in Dortmundu.

LJUBLJANA — Ob obisku predsednika komunistične stranke Sovjetske zveze Brežnjeva v Jugoslaviji so mu ljubljanski študentje pisali pismo, kjer pozdravljajo njegov obisk, hkrati pa želijo povedati, da se ne strinjajo z nekaterimi vidiki sovjetske zunanje politike, pri čemer so posebej omenili teorijo o omejeni suverenosti socialističnih držav.

LJUBLJANA — Ljubljanska tobačna tovarna praznuje letos stoletnico obstoja. Čeprav v Sloveniji tobak ne raste, je tobačna tovarna drugi največji proizvajalec cigaret v državi. Stroji izdelajo dnevno 22 milijonov cigaret. Država pobere od vsakega zavojčka 72 odstotkov davka. Tako steče letno v zvezno proračunsko blagajno samo iz „tobakarne“ v Ljubljani okroglih 5 milijard dinarjev. Tudi prve cigarete s filtrom „Filter 57“ so bile proizvod ljubljanske tobačne tovarne.

LJUBLJANA — Svetovna banka je objavila, koliko posojil je v 26 letih odobrila posameznim državam. Prva je Indija, nato Mehika z nad milijardo dolarjev; sledi Brazilija, nato Kolumbija, Japonska, Pakistan, Iran, osma je Jugoslavija s 565.490.547 dolarjev. Italija je dobila 400 milijonov, Francija 250 milijonov, Avstrija pa 105 milijonov.

LJUBLJANA — Osem slovenskih industrijskih podjetij v živilski industriji je po celotnem dohodku preseglo mejo 100 milijonov dinarjev. Na prvo mesto se je uvrstilo ljubljansko „Žito“ z 240 milijoni dohodkov. Njemu sledi ljubljanska „Kolinska“, izolska „Delamari“, ajdovski „Mlinotest“, ajdovski „Fructal“, „Intes“ iz Radelj, ljubljanska pivovarna „Union“, portoroška „Droga“, mariborski „Talis“

in „Tovarna mesnih izdelkov“ v Košakih.

LJUBLJANA — Ob obisku veleposlanika Zvezne republike Nemčije v Ljubljani je ta med drugim dejal, da bi se gospodarski stiki med obema državama lahko še zelo poglobili in izvoz povečal. Gospodarsstveniki preveč usmerjajo svoja prizadevanja le na jug države in se njihova poslovna pota nehajo v Münchnu. Če bi pa raziskali nemški trg v severnih delih države, bi se izvoz zelo povečal.

LJUBLJANA — Med desetimi najmočnejšimi trgovskimi podjetji v Jugoslaviji so štiri slovenska podjetja. Na prvih treh mestih so beograjska podjetja „Centroprom“, „Jugometal“, „Interexport“. Na četrtem mestu je ljubljanska „Metal-ka“ s 1533 zaposlenimi in nekaj manj kot 3 milijardami dohodkov. Na petem mestu je ljubljanska „Emona“ s 4640 zaposlenimi in eno in tričetrt milijarde dohodkov. Na šestem mestu je „Slovenijales“ z 9787 zaposlenimi ter skoraj enakim dohodkom kot „Emona“. Na sedmem mestu je beograjski „Invest-Import“, na osmem pa spet ljubljanski „Jugotekstil-Impex“ z 865 zaposlenimi ter 1,6 milijarde dohodkov. Na devetem mestu je beograjski „Tehnopromet“ in na desetem zagrebški „Željpo“.

LJUBLJANA — Izvoz iz Slovenije je bil letos do konca maja dokaj mrtev. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta je narasel le za 1 odstotek. Junija pa je Slovenija izvozila za 420 milijonov dinarjev, kar je 14-odstotno povečanje v primeru z junijem 1970. Julij je bil spet malo slabši in je izvoz narasel le za 9 odstotkov. Avgusta pa je Slovenija izvozila vrednost 433 milijonov din, kar pomeni 44 odstotno povečanje. Osem mesečni izvoz iz Slovenije je dosegel vrednost treh milijard dinarjev. Slovenija je izvozila za 2723 milijonov industrijskih izdelkov in za 271 milijonov kmetijskih pridelkov.

LJUBLJANA — Ker cena belega in polbelega kruha ni pod nadzorstvom, so se pekarnice med seboj dogovorile, da bodo cene pšeničnemu kruhu dvignile. Podražil se

bo pa tudi črni kruh in sicer je bil vložen predlog, da bo treba dati za kilogram črnega kruha namesto 1,90 2,20 dinarjev.

LJUBLJANA — Ker je vodno stanje v Sloveniji nizko in ker v Brešanici ter Trbovljah primanjkuje premoga, je preskrba z električno energijo v Sloveniji zopet negotova. Za december je predvideno, da bo začel obratovati nov agregat v velenjski termični elektrarni, ki bo dajala potem dovolj toka. Če pa se bodo dela v Velenju zavlekla, bodo nastale težave z električnim tokom.

LOŠKI POTOK — Letos so praznovali 300-letnico tamkajšnje cerkve, ki je med zadnjo vojno zelo trpela. Vsa je bila obnovljena pred nekaj leti, opremili so jo z električnim ogrevanjem, popravili so orgle in naredili električno zvonjenje. Loški zdomci so gotovo pridno pomagali pri obnovi.

MARIBOR — Krompir — „kruh revnih“ — je letos zaradi suše bolj slabo obrodil in povpraševanje po njem je bilo dokaj veliko. Zato mu je šla tudi cena navzgor. Če je bilo mogoče dobiti krompir pri kmetu za 70 par, so ga prodajali v Mariboru 1,20 do 1,40 dinarjev za kilogram. Na trgu so ga prodajali celo po 1,80 dinarja, ker ga gospodinjke raje kupujejo na trgu kot v trgovinah, češ da je na trgu lepši.

MARIBOR — Sredi septembra je v isti noči gorelo v Mariboru kar na petih krajih. Največjo škodo je utrpelo zaradi požara podjetje „Alma“, v katerem predelujejo plastične mase. Zgorelo je ostrešje, precej izdelkov, poškodovani so pa tudi avtomatski stroji. Škode je bilo za 8 milijonov dinarjev in 40 delavcev je začasno brez dela. Gorelo je tudi v skladiščnih prostorih lesno-industrijske šole; tam je bilo škode za 20.000 dinarjev. Verjetno je ista roka podtaknila ogenj na vseh petih krajih.

MARIBOR — Zaloge aluminija v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem so narasle na 10.000 ton, kar je pri letni zmogljivosti 48.000 ton res velik ostanek. Bojijo se, da se bo zastoj še povečal. Ob vsem

zastojem pa mora Jugoslavija po starih pogodbah aluminij uvažati in sicer ga uvozi več, kot ga doma pridobijo. Pogodbe izvirajo še iz časov, ko je bilo aluminija premalo. V gradnji je tovarna, ki bo mogla proizvajati 300.000 ton aluminija. V Kidričevem se sprašujejo, kako bo takrat, ko imajo že sedaj težave.

MOŠNJE na GORENJSKEM — Tu so pokopali nekdanjo profesorico za nemščino in matematiko v Lichenturnovem zavodu sestro Darino Konc. Mlada je vstopila k usmiljenkam sv. Vincencija in je vse svoje življenje posvetila vzgoji mladine. Veliko je pisala v mladinske katoliške revije pred vojno, pa tudi sedaj so zdomske in domače revije prinašale njene pesmi in prispevke. „Družina“ je dve leti prinašala njen podlistek „Ljudje pod Storžičem“.

MURSKA SOBOTA — Po najnovejših podatkih je iz štirih pomurskih občin zaposlenih v Avstriji, Nemčiji in zapadnih evropskih državah 14.000 delavcev iz Pomurja. Če prištejemo zraven še vse tiste, ki so si medtem pridobili tuja državljanstva, je število rojakov še mnogo večje.

MUTA — Šolarji muške osemletke se bodo konec novembra preselili v novo šolo. Staro šolo bodo preuredili v internat, kjer bodo našli prostor učenci dveletne kmetijske šole, ki jo nameravajo ustanoviti v tem kraju. Za šolo imajo že 40 prijavljencev. Šola bo trajala pet mesecev, prakticirali bodo pa lahko na domačih posestvih.

NOVA GORICA — Na posvetovanju o perečih vprašanih kmetijstva na Goriškem so primerjali položaj slovenskega in italijanskega kmeta. Za nakup traktorja mora slovenski kmet prodati 27.100 litrov mleka, italijanski pa za enak traktor le 18.700 litrov. Za kosilnico mora slovenski kmet prodati 30 hektolitrov vina, italijanski le 11,5 hektolitrov. Za fička mora dati slovenski kmet 55 hektolitrov vina, italijanski pa le 20 hektolitrov.

NOVA GORICA — V slovenski lesni industriji je na lestvici desetih

podjetij na prvem mestu „Meblo“ iz Nove Gorice, s celotnim dohodkom 194 milijonov dinarjev. Za njim se zvrstijo: mariborski „Marles“, ribniški „Inles“, „Javor“ na Pivki, cerkniški „Brest“, škofjeloška „Jelovica“, kamniški „Stol“, „Lesna industrija“ v Nazarjih, blejsko „Lesno industrijsko podjetje“ in novomeški „Novoles“.

ORMOŽ — Ob začetku trgatve so ormoški vinogradniki ugotovili, da bo bera letos za 20 odstotkov slabša, zato bo pa vino boljše, ker ima grozdje več sladkorja kakor lani. Odkupne cene moštu so od 2,60 do 3,60 dinarjev po kakovosti mošta. Odkupuje „Slovenija-vino“ iz Ormoža, ki je lani odkupilo 60 vagonov mošta. V svojih vinogradih je podjetje lani pridelalo 230 vagonov mošta.

PTUJSKA GORA — Prvo nedeljo v septembru se je zbralo na božji poti na Ptujska gori nad 4000 mladih fantov in deklet iz mariborske škotije. Po maši škofa Grmicha je mladina izvedla lep spored, ki je pokazal, da je krščanstvo tudi za današnjega mladega človeka. Podobno srečanje se je vršilo tudi v Turnišču, kamor so prišli mladi iz vsega Pomurja.

PTUJ — Kmetijska zadruga v Ptuju je lani odkupila od kmetov 15 tisoč ton krompirja. Ker je bila cena odkupa zaradi dobrega pridelka nizka, so kmetje letos manj posadili. Pritisnila je še suša in tako računajo, da bo odkup krompirja letos trikrat manjši in bo komaj dosegel 5 tisoč ton.

PTUJ — Draga koruza povzroča skrb tudi mesnemu kombinatu „Perutnina“ v Ptuju. Kombinatu zaposluje 570 ljudi in pošlje dnevno na trg 32 do 34 tisoč piščancev ali od 40 do 45 ton perutninarskega mesa. Kilogram piščančjega mesa stane 15 dinarjev. Za krmljenje porabijo letno 25.000 ton koruze. Medtem ko kilogram koruze na čikaški borzi stane le 63 par, je treba pri nas plačati za kilogram kar 1,70 dinarja.

PTUJ — Vse ptujske šole so uvedle v novem šolskem letu petdnev-

ni pouk, niso pa mogle uvesti enozmenskega pouka, ker jim primanjkuje učnih prostorov. Odprli so novo šolo v Podlehniku, zidajo drugo v Gorišnici, nujno bi bilo treba zgraditi novo šolo v Dornavi, Markovcih in Vitomarcih, 13 šolskih poslopij pa bo treba čimprej preurediti. Posebno vprašanje je ptujska osnovna šola, ki gostuje v dveh zgradbah, ki nista bili zidani za šolske učilnice.

RADENCI — V Radencih so odprli prvi hotel kategorije „A“. Hotel je dobil ime „Radin“ in ima 254 ležišč. Stal je 40 milijonov dinarjev in je edini hotel kategorije „A“ na Štajerskem. Istočasno je začela delovati nova polnilnica. „Radenska“ je po obsegu proizvodnje mineralne vode prvo podjetje v državi in na drugem mestu v Evropi.

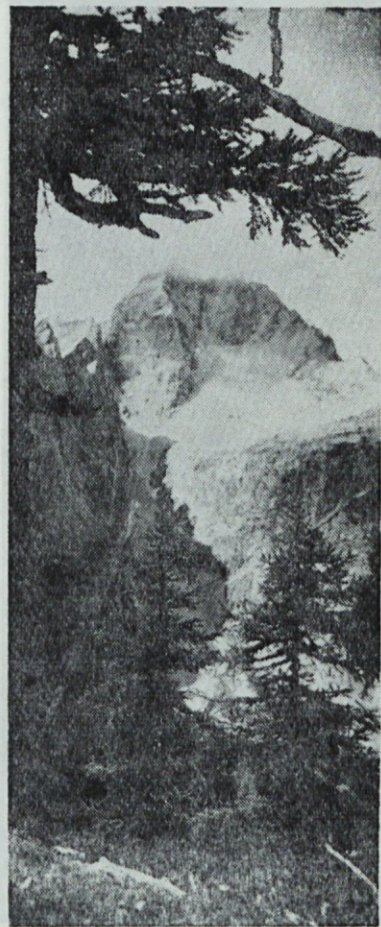
RAVNE NA KOROŠKEM — Da je poslovna morala zdrknila pod ničlo, čutijo tudi v ravenski železarni. Železarna ima veliko naročil, a tudi več dolžnikov. Dolgovi se sučejo že okrog 200 milijonov dinarjev. Železarna pa je tudi dolžna zaradi slabih plačnikov 60 milijonov dinarjev. Sklenili so, da strankam, ki ne plačajo, ne bodo več dajali blaga.

SEŽANA — Skozi štiri obmejne prehode (Fernetiči, Kozina, Škoti-je in Ankaran) je letos samo v avgustu prestopilo mejo 9.088.656 potnikov, 6 milijonov s potnimi listi in 3 milijone s prepustnicami. V osmih mesecih je prestopilo mejo čej 41 milijonov ljudi.

SV. LENART v SLOVENSKIH GORICAH — Lenarška občina je štele ob letošnjem popisu 17.161 prebivavcev. Med njimi je 8,9 odstotka takih, ki so stari nad 65 let, 22 odstotkov pa nad 50 let ali v številkah 3922, med njimi 2256 žensk in 1666 moških. Večina ljudi se preživlja z delom na kmetijah. Mnogi kmetje porabijo ves dohodek zemlje za kritje družbenih obveznosti in jim manjka denarja za človeka vredno življenje. Večina preužitkarjev živi v zelo slabih razmerah, ker gospodarji ekonomsko niso zmožni izpolniti svojih obveznosti. Vse to je ugotovila socialna analiza, ki jo je izvedla občina.

SV. LENART v SLOVENSKIH GORICAH — Obilni pridelki na izsušenih zemljiščih ob Pesnici so nagnili strokovnjake poljedelske zadruge „Lenart“, da so začeli z osuševanjem močvirnatga sveta pod gradom Hrastovec pri Sv. Lenartu. S stroji so izkopali odtočne jarke, svet zorali in ga posejali s pšenico. Doslej so bili travniki tako zamočvirjeni, da nekatera leta niso mogli pokositi in posušiti ne sena ne otave.

VELENJE — Kljub dvema vratarjema, dvema čuvajema in številnim dežurnim, ki so tudi ponoči zaposleni, se je posrečilo neznanim vlomivcem vlomiti glavna vrata proizvodne dvorane za televizorje v velenjski tovarni „Gorenje“. Poleg 8 televizorjev so zlikovci odnesli tudi več tehničnih instrumentov v vrednosti 45.000 dinarjev.

November

Pojdi med grobove,
tiho požaluj,
a ne izprašuj,
živec; svoje dnove
brez mrličev snuj.

O. Župančič

SPET BOMO SKUPAJ

V novembru hodimo še posebej radi na grobove — na zadnji domek tistih, ki smo jih poznali in ki smo jih imeli radi in ki so odšli.

Mogoče je bila to naša stara mama — vsa dobra, majhna in upognjena od teže let.

Mogoče je bil to ata, mogoče mama... Otrok, ki ju je poznal, se ne more in ne more utolažiti: tako je bil nanju navezan, tako njun je bil. Ne sme misliti nanju, saj tega ne more, ne da bi mu prišle solze v oči.

Odšli so. Ni več njihovih korakov, ne njihovega pogleda, ne njihovega glasu. Mirno so obležali in že nekaj časa je od tega, kar so jih odnesli v grob.

Pa njihova dobrota? Njihova modra misel? Njihovo življenje? Kaj je to za vselej oteklo?

Ne. Prav to je najlepša resnica, ki nam jo je Kristus prinesel: mrtvi še živijo in z njimi se bomo nekoč srečali v nebesih.

Čprav je sedaj težko brez njih, le ni tako težko, ker vemo, da ne bo večno tako. Spet bomo skupaj, spet bomo obsilani od njihove dobrote, spet bomo srečni, kot smo bili nekoč...

CARLO
COLLODI:

Ostržek

PO PETIH MESECIH VESELJAJENJA ZAČUTI OSTRŽEK, DA MU RASTEJO OSLOVSKA UŠESA.

Dežela igrač ni bila podobna nobeni drugi deželi na svetu. Tu so prebivali sami otroci. Najstarejšim je bilo štirinajst, najmlajšim komaj osem let.

Po cestah samo hrupno veselje, sam vrišč in direndaj, da bi človek kar zbežal. Vsepovsod gruča paglavcev, ki so igrali za orehe ali pa za denar. Nekateri so brcali žogo, drugi so se vozili na kolesih, tretji so jahali na lesenih konjičkih. Tu so se igrali slepe miši, tam so se lovili in podili.

Nekateri so kot burkeži požirali goreče predivo, drugi so deklamirali, tretji peli. Nekaj jih je prevračalo kozolce, ta je hodil po rokah, oni se je podil za obročem. Nekdo se je sprehajal, oblečen v generala, s papirnato čako in sabljo iz lepenke. Tu se je razlegel smeh, ondi tuljenje, tam spet klicanje, tu ploskanje, tam žvižganje.

Nekdo je celó kokodajsal, oponašajoč kokoš, ki je znesla jajce. Povsod hrumeči živžav, trušč in divji hrup, da bi oglušil, ko bi si ne zatiskal ušes. Po vseh trgih so igrala lutkovna gledališča; otroci so se tam kar trli od jutra do noči. Vsi zidovi so bili počeckani z ogljem in povsod si lahko bral tele napise:

Nočemo šole, hočemo šalo! Dol s trapastimi učitelji — mučitelji! Proč z oslovnico!

Poleg teh je bilo še mnogo drugih podobnih duhovitosti.

„Kako lépo je življenje!“ je vzkliknil Ostržek vselej, kadar je slučajno srečal Trlico.

„No, le vidiš, da sem imel prav,“ je odgovarjal Trlica. „Ti si pa še okleval in nisi hotel z nami. Vtepel si si celo v glavo, da se vrneš domov in da se boš še naprej trafil in tratil čas z učenjem. Da si se rešil dolgočasnih knjig in šole, se moraš zahvaliti samo meni, mojim nasvetom in mojemu prizadevanju. Ali priznaš to? Samo resnični prijatelji so lahko tako uslužni.“

Domača šola

● Uporabi naslednje besede v takih stavkih, da bo iz njih razvidno, katere živali prebivajo v določenem kraju: reka, mlaka, gnezdo, morje, jezero, panj, potok, ribnik, mravljišče, kraška jama, akvarij, golobnjak, konják, pajčevina, kletka, pasja utica, ptičnica, zverinjak, svinjak, zrak, luknja, brlog, kurnik, hlev.

● Natanko opiši pot, po kateri ho-diš v šolo!

● Uporabi v razširjenih stavkih te-le izraze: srebrna mesečina, zvi-

ta lisica, pijan vratar, krokodilova solza, nabita puška, prazna pipa, kraška burja, sivček osliček, veter potepuh, mojster skaza, debelušni policaj!

● Opiši na kratko življenje v mestu ali na deželi!

● Napiši, kaj vse oddajamo na pošti!

● Naštej čim več priimkov, ki so prevzeti od imen živali (Volk, Zajec, Medved...), poklicev (Mlinar, Kmet, Duhovnik...), rastlin (Kopriva, Repinec, Osat...), pokrajin in narodov (Gorenjec, Rus, Čeh...)!

„Res je, Trlica! Zdaj sem zares zadovoljen in to je tvoja zasluga. Ampak, ali veš, kaj je rekel učitelj, ko je govoril o tebi? Vedno me je svaril: ‚Nikar se preveč ne pajdaši s tem pobalinom. Trlica ni nič pri- da in lahko ti svetuje samo slabo.‘“

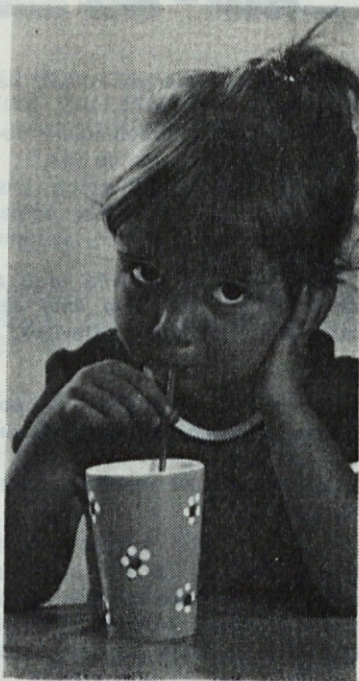
„Ubogi učitelj!“ je odgovoril Trlica in pomilovalno zmajal z glavo. „Dobro vem, da me je imel na piki in da me je vedno rad opravljal. A sem velikodušen in mu odpuščam.“

„Plemenita duša!“ je vzkliknil Ostržek, objel prijatelja in ga poljubil na oči.

Celih pet mesecev je trajalo to veselo, brezskrbno življenje. Med zabavami in veseljačenjem so naglo minevali dnevi, ne da bi bilo treba kdaj pogledati v knjigo ali iti v šolo.

Nekega jutra, ko se je Ostržek prebudil, pa ga je čakalo hudo presenečenje in ga spravilo ob vso dobro voljo. Ko se je popraskal po glavi, je z roko nenadoma zadel ob ušesa, ki so mu čez noč tako zrasla, da so bila prava omela. Takoj je začel iskati zrcalo, da bi se pogledal. Ker ga pa ni mogel najti, je napolnil umivalnik z vodo in se pogledal vanjo. In videl je, da je njegov obraz okrašen z veličastnim parom oslovskih ušes.

Bridko se je zjokal in butal z glavo ob zid, a bolj ko se je vda-

jal obupu, bolj so mu ušesa rastla in rastla. Na koncih so mu začele poganjati še dlake.

Sedaj se je Ostržek spomnil, kako so mu včasih rekli, da se leni otroci, ki se poživljajo na knjige, šolo in učitelje in zapravljajo dragoceni čas z igro in zabavo, prej ali slej spremene v prave osličke.

da z njimi vzdigujejo težke kose železa. Ker je zemlja nekakšen velik magnet, se magnetnica na vsakem mestu usmeri v določeno smer. Z njo določamo strani neba.

● **MLIN.** Deroča voda žene vodno kolo. To vrti velike kamnite valje ali mlinске kamne, ki meljejo žito v moko. Zmleta moka z otrobi vred pada na tresoča se sita. Ta ločijo belo moko od črne in izločijo otrobe. Poleg vodnih mlinov imajo ponekod mline na veter in na parne stroje ali elektromotorje: to so valjni mlini, ki meljejo žito med valji.

OD BESEDE DO BESEDE

V določenem času morajo igralci priti od ene besede do druge tako, da si pomagajo z drugimi besedami (ki pa morajo biti vedno v 1. sklonu ednine, dvojine ali množine): zadnji zlog prejšnje besede je vedno prvi zlog naslednje.

Primer: treba je priti od besede koza do besede latev; rešitev mora biti naslednja: koza, zakon, kontrola, latev; ali od besede lipa do besede gaber: lipa, pano, noga, gaber.

VERIGA MEST

Vodja igre razdeli med igralce papir in reče katerokoli črko.

Igralci začno pisati imena mest. Najprej napišejo mesto z začetnico, ki jo je rekel vodja, nadaljnja mesta pa pišejo tako, da se vsako novo mesto začne z zadnjo črko prejšnjega mesta.

Če je vodja rekel črko „l“, bi mogli zapisati sledečo verigo: Ljubljana, Amsterdam, Maribor, Rim, München, Novi Sad, Dunaj, Jeruzaleem...

Igra traja do trenutka, ki ga določi vodja.

Igro navadno ponovimo desetkrat.

Zmaga igravec, ki zapiše največ mest.

PRIPLULA JE LADJA

Vsi igralci sedijo v krogu. Eden od njih ima v roki robec z vozlom. Ta začne igrati:

„Priplula je ladja, polna s...“ Pri tem vrže robec v nekoga v krogu. Ta mora takoj povedati besedo, ki se začneja s „s“, npr. sadja.

Potem vzame ta igravec robec in govori:

„Priplula je ladja, polna m...“ Pri tem vrže robec v koga drugega, ki mora brž povedati besedo, ki se začneja z „m“, npr. moke.

Tako se igra nadaljuje. Kdor se zmoti ali brž ne odgovori, plača kazen.

Več vem, več veljam!

● **LOKOMOTIVA** je stroj na kolesih, ki vleče po tirnicah vagone. Poganja jo parni, električni ali plinski stroj; v le-teh zgoreva nafta. Električni stroj je močnejši od parnega in od plinskega, plinski močnejši od parnega.

● **MAGNET** je priprava, ki lahko pritegne železne predmete kot: igle, žebelje, opilke. Če z magnetom večkrat potegnemo po železnem predmetu, ga s tem namagnetimo. Elektromagnete uporabljajo v tovarnah,

„Čim dalj jo gledam, tem bolj lepa in tem bolj neumna se mi zdi.“

o

„Ob tem pianistu mi vedno prihaja na misel Cankar.“

„Saj Cankar ni znal klavirja.“

„Saj prav zato.“

o

Petelin je ušel iz kokošnjaka proti gozdu. Tam ga je požrla lisica. Mama je svojo Tatjano poučila:

„Vidiš, Tatjana, ker ni bil priden, ga je lisica požrla.“

„Ko bi bil priden, bi ga pa mi pojedli, kajne?“

o

„Ali je to na sliki sončni vzhod ali zahod?“

„Zahod.“

„Kako to veš?“

„Poznam slikarja. Pred poldnem nikdar ne vstane.“

o

„Zakaj se ne poročiš z njo, saj ima avto?“

„In kaj naj z njo naredim, ko bo avto star?“

o

Žena možu:

„Še eno zini, pa bom vdova!“

„Ah, ta moja hčerka! Petkrat na dan se preoblači.“

„Moja hoče biti preoblečena desetkrat na dan, če ne, je jok.“

„Koliko je pa stara?“

„Pet mesecev.“

o

„Ančka, kam si spravila prah s pisalne mize? Vanj sem imel zapisano neko telefonsko številko.“

o

„Ta avto je res odličen. Že pol leta nisem plačal nobenih popravil.“

„Vem, mi je že mehanik povedal.“

o

„Tone, vedno si bil pesimist. Praviš, da si dobil dvajset let in en dan zapora? No ja! Ni treba vsako stvar jemati z najslabše plati. Mogoče boš pa prej umrl!“

o

„Poznam človeka, ki je tako velik, da mora vsako pot, ko se pelje v vlaku skozi tunel, glavo skloniti, da se ne zadene v gornji zid.“

„Jaz pa poznam nekoga, ki mora vsako jutro zlesti na lestev, da si posadi klobuk na glavo.“

o

„Ali mi lahko posodiš 100 dinarjev? Veš, denarnico sem pozabil doma.“

„Na en dinar, pa se pelji domov po denarnico!“

o

Že precej okajena vinska bratca se pogovarjata. Prvi dopoveduje drugemu:

„Moja sestra mi je poslala telegram, da je rodila. Nič pa ni navedla, ali fantka ali punčko. Tako sedaj ne vem, ali sem stric ali teta.“

o

Žena se je stehtala, pa ni nič dobre volje. Mož jo vpraša:

„Ali preveč tehtaš?“

„Ne,“ odvrne ona, „ampak po tabeli sem petnajst centimetrov premajhna.“

„Jaka, ko bi midva sedajle imela ves tisti denar, ki sva ga zapila, kaj!“

„To bi ga pila!“

o

„Ti pa gotovo še nisi plačal čevljev, ker ti tako škripljejo!“

„Za kakšnega me pa imaš! Ko bi bilo to res, bi mi moral klobuk tudi škripati.“

o

Sosedi med seboj.

„Le kako moreš verjeti svojemu možu, da je bil na lovu, ko pa ni ničesar prinesel?“

„Prav zato mu verjamem.“

o

Ženska je pripeljala topolinček na bencinsko črpalko.

„Prosim 5 decilitrov bencina, en deci in pol olja in pol decija vode v hladilnik.“

„Ali naj pihnem še malo zraka v gume?“

o

Mož pripoveduje pri zajtrku ženi, da je imel težke sanje.

„Kaj pa se ti je sanjalo?“

„Da sem se znova poročil.“

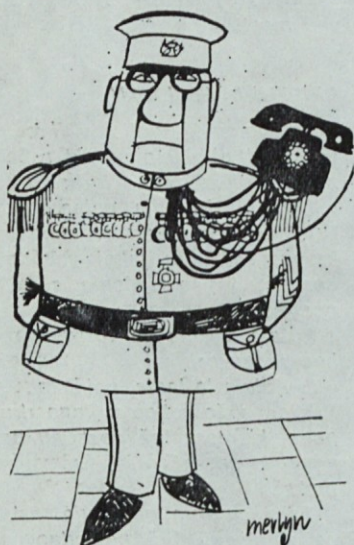
„S katero?“

„S teboj.“

o

„Ata, Tomaž me je s tvojim ravnilom po glavi.“

„Tomaž, kolikokrat naj ti še rečem, da pusti moje ravnilo pri miru?“

ŠEL BI Z NJIM DO KONCA
— NJEGOVEGA.

„Berem, da je še precej revežev, ki morajo živeti s petnajstimi jurji.“

„Verjamem, da jim je težko. Saj tudi jaz ne bi shajal s petnajstimi jurji na dan.“

DOKLER SE ŠTUDENTJE NISO ZANIMALI ZA POLITIKO, SE TUDI POLITIKA NI PREVEČ ZANIMALA ZANJE.

Na seji CK ZKS: „Baje je v Sloveniji 30% zemlje v rokah nekmetov. Ljudje na primer zelo kupujejo vinograde na Dolenjskem in imamo že pojave viničarstva v starem smislu in podobne negativne pojave.“ (Kako morejo biti pojavi tako zelo negativni, ko jih pa gojijo naši najbolj pozitivni občani?)

POLŽU JE LAHKO IMETI LASTNO HIŠICO, KO SE PA ZNA PLAZITI.

Na seji CK ZKS: „Delimo lahko toliko, kolikor imamo. Torej ne moremo nekoga plačevati kot razvita dežela, drugim pa skorajda jemati pravico do normalnega življenja.“ (Teorija in praksa se spet razhajata: samo teoretično namreč ne moremo...)

HIŠO IMAM ŽE NA POL ZGRAJE-NO, GRADBENEGA DOVOLJENJA PA ŠE NIMAM. KAJ NAJ STORIM, DA MI JE NE BODO PORUŠILI?

● Pregovori kakega veljaka, da tik ob tvoji hiši zgradi svojo hišo.

PROBLEM NAŠIH DELAVCEV JE ODŠEL V TUJINO.

V prepad med generacijama pade preveč mladih strokovnjakov in premalo odsluženih starin.

NE VPISUJTE POSOJILA ZA PROGO BEOGRAD—BARI TAKO BO-

STE POMAGALI ZMANJŠATI ŠTEVILO ŽELEZNIŠKIH NESREČ V JUGOSLAVIJI.

Tako dolgo se je boril za golo resnico, da je bil obsojen zaradi nemorale.

KOLIKOR ČASA SPREMINJAŠ DRUGE, TOLIKO ČASA NE MOREŠ SPREMENITI SEBE.

„Tovariš direktor, prosil bi vas...“
„Kar gospod mi reci, nima smisla, da slepomišimo, saj smo vsi skupaj en sam delavski razred!“

PRVIČ POJDEM KOT TURIST V TUJINO. KATERE ZNAMENITOSTI NAJ SI OGLEDAM Z 32 TURISTIČNIMI DOLARJI?

● Pregovor pravi: „Videti Neapelj in umreti!“ Zato pojdi do tja z avtostopom, tam naj te pa pokopljejo na stroške naše ambasade.

● Izložbe glej, saj tudi drugi!

JAHTE BODO PLULE DALJE, PA NAJ PIHNE VETER IZ KATEREKOLI SMERI.

Kdor dela, greši! Toda pri nas smo si razdelili delo, tako da eni delajo, drugi pa grešijo.

KAR SMO NAPLOSKALI, TUDI IMAMO.

Učitelj: „No, misli vendar s svojo glavo!“

Učenec: „Ne vem, zakaj moramo to početi samo mi, otroci, starejšim pa nihče nič ne reče!“

ČE JE JUHA PREVROČA, SE LE REDKO OPEČE KUJAR.

Humor uvažamo, ker je domači preveč resničen.

PONAREJEVAVEČ DENARJA SVOJEMU TOVARIŠU: „ČE NE BOŠ

HITREJE PONAREJAL DENARJA, NE BOVA NIKOLI UJELA INFLACIJE!“

Natakar natakarku o nekem gostu: „Ta mora biti hudičevo bogat: kournu žgance je naročil.“

NAŠ KOLEKTIV SE NAMERAVA KMALU POVZPETI NA TRIGLAV. KAKO NAJ RAVNAMO, KO PRIDEMO NA VRH?

● Ko boste na vrhu, napnite ušesa, da se prepričate, kako je nemogoče slišati one spodaj!

● Na vrhu Triglava bodite kar flegma, če bo slučajno grmel: treščilo ne bo v vas, kajti pri nas v vrhove ne trešči!

PODIVJANE CENE SE RAJE PLAZIJO PO VLAŽNIH KLETEH KOT PO LUKSUZNIH VIKENDIH.

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

● JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● Sodniško pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi — dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● VIPAVC JOŽE, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na elek-

trični, bencinski in dizlov pogon, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obrate. Pošiljamo na zaželene naslove.

● ROJAKI v Münchnu in okolici! Domača slovenska gostilna „BURG PAPENHEIM“ (najemnik Alojz Mihelin), 8 München 5, Baaderstr. 46, vam nudi odlično pijačo in dobro jedajo po zmernih cenah. Prostora je za 120 oseb; tam so tudi prireditve za vas!

● JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

● PREVAJAM slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. VIKTOR v. NEGRO, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

PRI DRUŽBI SV. MOHORJA V CELOVCU

VIKTRINGER RING 26, A-9020 KLAGENFURT (AUSTRIA)

lahko dobite in naročite Mohorjeve knjige za leto 1972:

KOLEDAR ZA LETO 1972

Opisuje važne obletnice (900-letnica krške škofije, obletnice obnovljene Mohorjeve družbe v Celovcu po drugi svetovni vojni), vesti in zanimivosti iz domovine, o življenju naših ljudi na tujem itd.

Lojze Kozar: MATERINA RUTA

Šestletni Pej, sirota brez staršev in stari Miško, vaški posebež, ki je Pejpu kot edino dediščino po materi rešil svilen ruto, sta glavna junaka povesti. V ozadju dogodkov je neizogibna grozota vojne in burna vrsta političnih sprememb ob koncu I. svetovne vojne v pokrajini med Muro in Rabo.

Vinko Zaletel:

PO AFRIKI IN JUŽNI AMERIKI

V svoji tretji potopisni knjigi nam že znani popotnik g. župnik Vinko Zaletel popisuje svoj nedavni obisk na črnem kontinentu, predvsem pri naših slovenskih misijonarjih. Nadalje v Južni Ameriki, kjer je obiskoval slovenske nase-

ljence in jim s svojimi izredno lepimi barvnimi slikami in s svojo živahno besedo prikazal vtise iz slovenske Koroške.

Dr. Anton Trstenjak: MED LJUDMI

Namen pričujoče knjige je predvsem v tem, da opozori ljudi na nujno potrebne medsebojne psihološke odnose, ki jih mora vsakdo pri sebi in pri drugih poznati, razumevati in upoštevati.

Knjige izidejo v drugi polovici meseca novembra!

Priporočamo še:

Franz Resman: ROD POD JEPO

Vsem, ki se zanimajo za bližnjo preteklost Koroške, je namenjena knjiga spominov Tratnikovega očeta iz Ledinc.

DRUŽINSKA PRATIKA za leto 1972

Zaradi priročne oblike, pisane vsebine in nizke cene jo vsakomur priporočamo.

štajerski koštrun,
svinjsko meso in klobase v
tunki,
štajerski lonec,
kislo zelje,
zeleni paprika z bučnim
oljem,
rdeče zelje v kislu,
štajerski žganci,
štajerski štruklji,
ajdek,
koruzna potica na opeki,
koruzna pogača na zeljnim
listu.

In štajerska vina zraven —
kdo ne bi še kdaj prišel med
gostoljubne Štajerce!

Za po kosilu bo kar prav na-
rediti sprehod na Magdalensko
goro, od koder bo videti Mari-
bor kakor na dlani.

Mogoče bi se zapeljali tudi
na Pohorje, kjer se bomo lahko
vozili z gondolsko vzpenjačo
ali pa s sedežnico „Habakuk“. Vsaj malo prelesti ta obsežni
gorski čok po dolgem ali počez
je v kratkem času nemogoče.
Je pa vredno priti na ta obsežni
in položni svet poleti ali pozimi.
Smrekovi gozdovi, prijetne poti,
planjave in kopasti vrhovi — vse
lahko človeka prenove in poživijo.

Peljemo se skozi Ruše, naj-
večjo slovensko vas. Malokdo
ve, da so imele Ruše že pred
tristo leti lastno gimnazijo, ki je
živela preko sto let.

Ob Dravi si najde cesta med
navpičnimi bregovi komaj pro-
stor zase. Okrog nas se širi sam
gozd.

Fala, Sv. Ožbalt, Vuhred, Vuze-
nica... Kdo bi se čudil, da so
se zvrstile v ta svet hidroelek-
trarne, saj se ta globel zanje
kar sama ponuja: dolina je tes-
na, dno globeli pokriva skala,
Drava pa prinaša s seboj cela
naročja vode, ki jo nabere med
potjo z ledenikov, tako da jo
nikdar ne zmanjka.

V Dravogradu se začenjajo
ali pa končujejo tri doline in tri
gorovja: Dravska, Mežiška in
Mislinjska dolina in Pohorje,

Košnjak in Strojna. Stari del
mesta je počepnil ob dolgi trg
vrh klanca, cerkvi so sezidali
čokat zvonik.

Dolina Mislinje nas vodi do
Slovenj Gradca. Mesto je dobi-
lo nekoč obzidje in dvoje vrat,
mestno hišo na Glavnem trgu,
župno cerkev z bogato baročno
prižnico in cerkev Sv. Duha s
pasijonskimi freskami. Mestece
se danes ponaša z umetnostnim
paviljonom, ki zbira dela doma-
čih umetnikov in vabi ljudi k
razstavam in koncertom.

Pot nas pelje naprej skozi
dolino, obdano od bregov, pol-
nih smrek. Po policah so nase-
jane kmečke domačije, po vzpe-
tinah se belijo cerkvice.

Zaloge lignita v zemlji so pri-
vabile v te kraje rudarje. Vele-
nje je najmlajše in najsodob-
nejše slovensko mesto.

In že smo v Žalcu, središču
savinjskega hmeljarstva. „Od
Celja do Žalca je ravno po-
lje...“ To je „dolina zelenega
zlata“, dolina hmelja. Že Žalec
sam kaže s svojimi udobnimi
hišami in velikimi gospodarski-
mi poslopji, da je hmelj res ze-
leno zlato.

A nikar naj nihče ne misli,
da je pot do tega zlata lahka.
Hmeljarji dobro vedo, koliko je
s hmeljem dela prav skozi vse
leto. In ko pride obiranje hme-
lja, je treba pridnih rok, tudi
daleč je treba ponje, kajti v šti-
rinajstih dneh mora biti hmelj
obran: kasneje storžki niso več

bogvečaj vredni. Treba je le vi-
deti delavke, kako hitijo: po
dvanajst, tudi po petnajst ška-
fov na dan naberejo. Sušilnice
delajo teh štirinajst dni dan in
noč. Čez mesce bo spremenjen
v pivo hladil in veselil srca lju-
di ne le po Sloveniji, ampak še
daleč preko njenih meja, kamor
izvažajo savinjski hmelj.

V sovodje Savinje in Voglaj-
ne se je že pred 3.500 leti na-
selil človek in si ustvaril naselje
Celeio. Kasneje so tu živeli
Rimljani: mesto je bilo med
največjimi na današnjih sloven-
skih tleh. Deli mestnih kanalov
in temeljev hiš pričajo o tem
davnem, davnem življenju. Ka-
sneje so se naselili sem Celjski
grofje. Še kasneje Habsburžani.

Danes se tu prepletajo kultu-
ra in turizem, trgovina in indu-
strija. Mestno gledališče se je
zateklo kar v enega od štirih
ohranjenih obrambnih stolpov.
Staro mestno jedro je polno
preteklosti: značilnih vhodov in
vež, stopnišč in obokanih hod-
nikov. Tam stoji renesančna
Grofija, vanjo se je nastanil mu-
zej z znamenito sobo Celjskih
grofov. Marijina cerkev hrani
lobanje Celjskih grofov, Maksi-
milijanova pa je znana po tem,
da je v njej pridigal Primož
Trubar.

Stopimo še na bližnji Stari
grad, da si ogledamo od daleč
ta lepi, prijazni svet in da si tu-
kaj, na robu dežele hmelja, pri-
vežemo dušo z domačim pivom.

Pogled na Celje

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ
Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Franček Prijatelj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 02 92).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Kreuzeiche 7-0.

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13.

Feliks Grm, 8070 Ingolstadt, Unterer Graben 33.

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0311 — 53 64 53).

P. Janko Bohak, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 — 6 98 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11-31-54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Osební tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).